

กรมการแพทย์
โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น

คู่มือการจัดการมูลฝอยใน โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น

งานอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่นเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนทั้งด้านการแพทย์และสาธารณสุขทั้งทางด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาและฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายจากการให้บริการทั้งจากตึกผู้ป่วยใน ตึกผู้ป่วยนอก ตลอดจนอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่ ก่อให้เกิดทั้งมูลฝอยจำนวนมากทั้งมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยรีไซเคิล มูลฝอยอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งมูลฝอยเหล่านี้หากมีการจัดการที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลในขั้นตอนของการเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขน และ การกำจัดแล้ว จะทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรภายในโรงพยาบาล ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากเชื้อโรคที่ปะปนมาในมูลฝอย นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่างๆได้ ดังนั้นการพัฒนาบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลให้ถูกต้องตามหลักวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้น งานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น จึงได้จัดทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในเรื่อง การจัดการมูลฝอย โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบถึงขั้นตอนการดำเนินงานและเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติโดยตรง ในกรณีนี้ งานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือที่ได้จัดทำขึ้นนี้ จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรภายในและผู้ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องนี้

งานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
บทที่ ๓ ประเภทมูลฝอยและแนวการจัดการ	๒๕
๓.๑ มูลฝอยทั่วไป	๒๕
๓.๒ มูลฝอยรีไซเคิล	๓๐
๓.๓ มูลฝอยติดเชื้อ	๓๑
๓.๔ มูลฝอยอันตราย	๓๗
การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตราย	๔๓
บทที่ ๔ การบันทึกและการรายงานข้อมูล	๔๔
๑.แบบฟอร์มการบันทึกปริมาณมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย (ประจำวัน)	๔๔
๒.แบบฟอร์มการบันทึกมูลฝอยติดเชื้อ (รายสัปดาห์)	๔๔
๓.การรายงานข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ (รายเดือน)	๔๕
๔.ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย	๔๙
ภาคผนวก	๕๒
อ้างอิง	๕๙

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญ

โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่นเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนทั้งด้านการแพทย์และสาธารณสุข ทั้งทางด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาและฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายจากการให้บริการทั้งจากตึกผู้ป่วยใน ตึกผู้ป่วยนอก ตลอดจนอาคารบ้านพักของเจ้าหน้าที่ ก่อให้เกิดทั้งมูลฝอยจำนวนมากทั้งมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยรีไซเคิล มูลฝอยอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งมูลฝอยเหล่านี้หากมีการจัดการที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลในขั้นตอนของการเก็บรวบรวม การเคลื่อนย้าย การขน และ การกำจัดแล้ว จะทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรภายในโรงพยาบาล ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากเชื้อโรคที่ปะปนมาในมูลฝอย นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมต่างๆได้ ดังนั้นการพัฒนาระบบบริหารจัดการมูลฝอยในโรงพยาบาลให้ถูกต้องตามหลักวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคลากรในการคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย และการกำจัดมูลฝอยในโรงพยาบาล

๑.๒.๒ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และการป้องกันการปนเปื้อนของสิ่งแวดล้อมจากการจัดการมูลฝอยของโรงพยาบาล

๑.๓ ขอบข่าย

เป็นแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรทุกหน่วยงานในโรงพยาบาล โดยครอบคลุมทุกระบวนการของการจัดการมูลฝอยตั้งแต่การคัดแยก รวบรวม เคลื่อนย้าย และกำจัด

๑.๔ ผู้รับผิดชอบ

๑.๔.๑ หัวหน้างานอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบ

๑) ดำเนินการจัดการดูแลจุดพักมูลฝอยและกำหนดสถานที่คัดแยกและสถานที่เก็บมูลฝอยภายในโรงพยาบาล

๒) นิเทศติดตามและสนับสนุนให้พนักงานเก็บขนมูลฝอยปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการเก็บขนมูลฝอย

๓) ดูแลพื้นที่การตั้งวางภาชนะรองรับมูลฝอยแนวทางเดินระหว่างอาคารและสนามดูแลพื้นที่บริเวณที่พักรวมมูลฝอยของโรงพยาบาล

๔) ประสานงานในการกำจัดมูลฝอยแต่ละประเภท

๕) ดำเนินการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล

๖) นิเทศติดตามการจัดการมูลฝอยและของเสียอันตรายในโรงพยาบาล

๗) ดูแลการเบิกจ่ายวัสดุที่เกี่ยวข้องกับการเก็บขนมูลฝอยให้เพียงพอและเหมาะสม

๘) สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานได้รับการอบรมวิธีปฏิบัติงานตามมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค

- ๑.๔.๒ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน มีหน้าที่รับผิดชอบ
- ๑) ให้การสนับสนุนและปฏิบัติตามแนวทางการจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย ที่ถูกต้อง
  - ๒) คัดแยกมูลฝอยตามประเภทที่กำหนด
- ๑.๔.๓ พนักงานทำความสะอาด มีหน้าที่รับผิดชอบ
- ๑) คัดแยกมูลฝอยโดยการจัดเตรียมภาชนะและถุงรองรับมูลฝอยแต่ละประเภท
  - ๒) ทำการจัดเก็บรวบรวมมูลฝอยรวมทั้งการเคลื่อนย้ายหรือการนำส่งไปยังที่พักรวมมูลฝอยของโรงพยาบาล
- ๑.๔.๔ เจ้าหน้าที่ดูแลที่พักรวมมูลฝอย มีหน้าที่รับผิดชอบ
- ๑) รวบรวมมูลฝอยและนำไปยังที่พักรวมมูลฝอยของโรงพยาบาลรวมทั้งเป็นผู้ประสานงาน กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย
  - ๒) ทำความสะอาดพื้นที่บริเวณจุดพักรวมมูลฝอยและบริเวณจุดพักรวมมูลฝอยของโรงพยาบาล
- ๑.๔.๕ หน่วยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบ
- ๑) อบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้รู้วิธีการคัดแยกมูลฝอยแต่ละประเภทรวมถึงวิธีปฏิบัติงานตามมาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรค
  - ๒) นิเทศติดตามการดำเนินงานควบคุมคุณภาพระบบการกำจัดมูลฝอยให้เป็นไปตามแนวทาง การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตราย

๑.๕ นิยามศัพท์

- ๑.๕.๑ มูลฝอยทั่วไป (General waste) หมายถึง มูลฝอยจากสำนักงาน หอพัก โรงอาหาร บริเวณสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และประชาชนผู้มารับบริการ ซึ่งไม่ปนเปื้อนสิ่งปนเปื้อน สารคัดหลั่งเชื้อโรค หรือสารเคมีต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจวินิจฉัย การรักษา การให้ภูมิคุ้มกันโรค
- ๑.๕.๒ มูลฝอยรีไซเคิล หรือมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle waste) หมายถึง มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก หรือนำไปขายได้ เช่นกระป๋องอลูมิเนียม กระดาษ กล่องกระดาษ ขวดน้ำแก้ว เป็นต้น
- ๑.๕.๓ มูลฝอยติดเชื้อ (Infection waste) หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้ กรณีมูลฝอยที่เกิดขึ้น หรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรค และการทดลองเกี่ยวกับโรค ได้แก่
- ๑) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์ และแผ่นกระจกปิดสไลด์
  - ๒) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือดผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์ หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อช ผ้าต่างๆ ท่อยาง ผ้าปิดจมูก เป็นต้น
  - ๓) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง
- ๑.๕.๔ มูลฝอยอันตราย (Hazardous waste) หมายถึง มูลฝอยที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค

วัตถุกรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจกสเปร์ยบรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

บทที่ ๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดรายละเอียดและวิธีการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยเฉพาะในมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และ มาตรา ๒๐ ที่กำหนดว่า “สิ่งปฏิกูล” และ “มูลฝอย” เป็นสิ่งโสโครกหรือเศษวัสดุที่เหลือทิ้งที่จำเป็นต้องมีการควบคุมให้มีการเก็บรวบรวมและกำจัดให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อมิให้เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงพาหะนำโรค รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนโดยทั่วไป โดยกฎหมายกำหนดให้ “ราชการส่วนท้องถิ่น” มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งมีรายละเอียดที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ดังนี้

“มูลฝอย” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ดังนั้นราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วน ตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

หมวด ๓ สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวมรัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับ ทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้ บทบัญญัติตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการ เก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวแจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนั้นราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการหรือควบคุมการจัดการ (เก็บ ขน และกำจัด) มูลฝอยในเขตพื้นที่ของตนเองให้ถูกสุขลักษณะเพื่อมิให้เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงพาหะนำโรค รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนโดยทั่วไป นอกจากนี้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นใน

การตราข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการใดๆ หรือผู้ครอบครองสถานที่ใดๆ (ซึ่งหมายรวมถึงโรงพยาบาลด้วย) ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ขน หรือกำจัด มูลฝอยประเภทต่างๆ ได้ตามมาตรา ๒๐ กล่าวคือ

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้สถานที่เอกชนใดๆ หรือที่หรือทางสาธารณะใดต้องจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลมูลฝอยได้ หมายถึง การกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ใดๆ ไม่ว่าจะที่บ้านเรือน สำนักงาน อาคารพาณิชย์ โรงพยาบาล หรือสถานประกอบการใดๆ ต้องจัดให้มีห้องน้ำห้องส้วม หรือถังรองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ในจำนวนที่เหมาะสมตามลักษณะของกิจการนั้นๆ

(๓) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสถานที่ใดๆ ต้องดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ ซึ่งหมายถึงการกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร สถานที่ประกอบการใดๆ ต้องทำการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูลมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ให้ถูกสุขลักษณะ โดยอาจกำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอย วิธีการนำไปกำจัดได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความเหมาะสมตามลักษณะของกิจการนั้นๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอยเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ ซึ่งหมายถึงข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ที่จำเป็นอื่นๆ เพื่อการควบคุมดูแลสุขลักษณะในการจัดการเรื่องนี้ก็กำหนดได้

๒.๒ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕

เป็นกฎหมายที่กำหนดให้สถานบริการการสาธารณสุขปฏิบัติตามกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานวิธีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานบริการการสาธารณสุขให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานคัดแยก เก็บรวบรวม เคลื่อนย้าย ขนส่ง และกำจัด ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ขอ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“มูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณ หรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การใหญ่มีคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ

(๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง

(๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์ และแผ่นกระจกปดสไลด์

(ก) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือส่งสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลีผ้า กอช ผ้าต่างๆ และ
ตัวอย่าง

(ข) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

“ห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง” หมายความว่า ห้องรักษาผู้ป่วยซึ่งติดเชื้อร้ายแรงตามที่
กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“สถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า

(๑) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และหมายความรวมถึงสถานพยาบาล
ของทางราชการ

(๒) สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และหมายความรวมถึง
สถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“สถานพยาบาลของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลของราชการส่วนกลางราชการ
ส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลของหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กระทรวง
สาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“สถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลสัตว์ของราชการส่วนกลาง
ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลสัตว์ของหน่วยงานอื่นของรัฐ
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่มีได้ตั้งอยู่ภายใน
สถานบริการสาธารณสุขซึ่งใดแก่ ห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์สารเคมีและจุลินทรีย์ในวัตถุตัวอย่างจาก
ร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ที่อาจก่อให้เกิดเชื้ออันตราย และห้องปฏิบัติการทดสอบด้านสาธารณสุขที่ทำการตรวจ
วิเคราะห์คุณภาพ ส่วนประกอบ และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อาจก่อให้เกิดเชื้ออันตราย ทั้งนี้
ตามลักษณะและเงื่อนไขที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้ประกอบการสถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบ
กิจการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์ตาม
กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์และหมายความรวมถึงราชการส่วนกลางราชการส่วนภูมิภาค ราชการ
ส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย และหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งสถานพยาบาลของทางราชการหรือ
สถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“ผู้ดำเนินการสถานบริการสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการ
สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ตาม
กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์และหมายความรวมถึงผู้อำนวยการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่าง
อื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการสถานพยาบาลของทางราชการ และสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ

“ผู้ประกอบการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครอง
ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

“ผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย” หมายความว่า ผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

ขอ ๓ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งมูลฝอยติดเชื้อนอกจากถ่าย เท
หรือทิ้ง หรือกำจัด ณ สถานที่ หรือตามวิธีที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือจัดให้ ใ้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้
มีสถานที่ถ่าย เท หรือทิ้งมูลฝอยติดเชื้อในที่หรือทางสาธารณะหรือกำหนดให้มีวิธีกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ถ่าย เท

หรือทั้งโดยวิธีอื่นตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดแล้วแต่กรณี

ขอ ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเว้นแต่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

ขอ ๖ ขอกำหนดในส่วนที่ว่าการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในหมวด ๔ ให้ใช้บังคับแก่ ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองด้วย และให้สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้น แจ้งให้ราชการสวนทองถิ่นที่สถานบริการการสาธารณสุขหรือห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายนั้นตั้งอยู่ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และเมื่อราชการสวนทองถิ่นนั้นได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุข หรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายดังกล่าว จึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้

ในการตรวจสอบระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่งราชการสวนทองถิ่นอาจร้องขอให้อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมอนามัยมอบหมายจัดส่งเจ้าหน้าที่กรมอนามัยไปร่วมตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่ของราชการสวนทองถิ่นได้

ขอ ๗ ในการปฏิบัติการตามกฎกระทรวงนี้ให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และราชการสวนทองถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการสวนทองถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนทองถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานทองถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณีดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในการเก็บและหรือขนมูลฝอยติดเชื้อต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บ และหรือขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านสาธารณสุข สุขาภิบาล ชีววิทยา และวิทยาศาสตร์การแพทย์ด้านใดด้านหนึ่ง

(๒) ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสองคนโดยคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดใน (๑) ส่วนอีกคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ในด้านสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมเครื่องกลด้านใดด้านหนึ่ง

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินการทั้ง (๑) และ (๒) จะจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการ เก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสองคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ก็ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเก็บ การขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองของราชการสวนทองถิ่น หรือสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ แต่ราชการสวนทองถิ่น หรือสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนั้น ราชการสวนทองถิ่นสองแห่งหรือหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันอาจดำเนินกิจการรวมกันในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของราชการสวนทองถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ด้านใดด้านหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขน

และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อรวมกันก็ได้ เจาหนาที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง วรรคสองและวรรคสาม อาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๘ ในการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายในสถานบริการการสาธารณสุข ซึ่งมีใช้สถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ หรือภายในห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายของเอกชนใหญ่ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุข หรือผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายควบคุมดูแลใหญ่ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุข หรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายจัดให้มีเจาหนาที่รับผิดชอบในการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และดำเนินการเก็บและหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๙ ในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของราชการสวนท้องถิ่น หรือสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ ให้ราชการสวนกลาง ราชการสวนภูมิภาค ราชการสวนท้องถิ่น สภากาชาดไทยหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการแล้วแต่กรณีควบคุมดูแลให้เจาพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลของทางราชการหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นแต่งตั้งเจาหนาที่รับผิดชอบในการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๗ วรรคสอง วรรค สามและวรรคสี่ ดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้ ในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของบุคคลซึ่งราชการสวนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสองและของบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจาพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตาม มาตรา ๑๙ ให้ราชการสวนท้องถิ่นหรือเจาพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณีควบคุมดูแลให้บุคคลดังกล่าวจัดให้มีเจาหนาที่ผู้รับผิดชอบตามข้อ ๗ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และ หมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ในการมอบให้บุคคลใดดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดดำเนินการกิจการรับทำการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ราชการสวนท้องถิ่นกำหนดระยะเวลาและเส้นทางขนตลอดจนเงื่อนไขหรือข้อปฏิบัติอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ให้บุคคลดังกล่าวถือปฏิบัติไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ บุคคลซึ่งราชการสวนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสองและบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจาพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการกิจการรับทำการเก็บมูลฝอยติดเชื้อโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แล้วแต่กรณีมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจาหนาที่รับผิดชอบในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและดำเนินการเก็บ ขน และหรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และเจาพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่ควบคุมดูแลเจาหนาที่รับผิดชอบในการเก็บ การขน และหรือการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของตน และดำเนินการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งกฎกระทรวงนี้

หมวด ๒ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อ

ขอ ๑๒ ภายใต้บังคับขอ ๑๔ ให้เก็บบรรจุมูลฝอยติดเชื้อในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

(๑) มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุของมีคม ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีคุณลักษณะตามขอ ๑๓ (๑)

(๒) มูลฝอยติดเชื้ออื่นซึ่งมีไซ่ประเภทวัสดุของมีคม ให้เก็บบรรจุในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีคุณลักษณะตามขอ ๑๓ (๒)

ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่งต้องไซ่เพียงครั้งเดียว และต้องทำลายพร้อมกับการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนั้น

ขอ ๑๓ ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามขอ ๑๒ ต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นกล่องหรือถัง ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทานต่อการแทงทะลุและการกัดกร่อนของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็งหรือโลหะ มีฝาปิดมิดชิด และป้องกันการรั่วไหลของของเหลวภายในได้ และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกโดยผู้ขนย้ายไม่มีการสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ

(๒) ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นถุงต้องทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี และการรับน้ำหนัก กันน้ำได้ไม่รั่วซึมและไม่ดูดซึม ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องมีสีแดง ทึบแสง และมีข้อความสีดำที่มีขนาดสามารถอ่านได้ชัดเจนว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” อยู่ภายในรูปหวั่งกะโหลกไขว่คู่กับตราหรือสัญลักษณ์ที่ไซ่ระหวางประเทศตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาไซ่อีก” และ “ห้ามเปิด” ในกรณีที่สถานบริการการสาธารณสุข มิได้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง สถานบริการการสาธารณสุขดังกล่าวจะต้องระบุชื่อของตนไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อและในกรณีที่ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อนั้นไซ่สำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อไว้เพื่อรอการขนไปกำจัดเกินกว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่เกิดมูลฝอยติดเชื้อนั้น ไหระบุนวันที่เกิด มูลฝอยติดเชื้อดังกล่าวไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อด้วยภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง มิได้หลายขนาดตามความเหมาะสม ของการเก็บ การขน และการกำจัด แต่ในกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขเห็นสมควรเพื่อความสะดวกใน การเก็บ การขน และการกำจัดจะกำหนดขนาดของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อสำหรับไซ่ในสถานบริการการสาธารณสุขใด หรือสำหรับไซ่ในหองปฏิบัติการไซ่อันตรายใดก็ได้

ขอ ๑๔ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดใน ขอ ๑๒ อาจจะมีจัดให้มีภาชนะรองรับภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อก็ได้โดยภาชนะรองรับนั้นจะต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทานต่อสารเคมีไม่รั่วซึม ทำความสะอาดได้ง่าย และต้องมีฝาปิดมิดชิด เว้นแต่ในหองที่มีการป้องกันสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคและจำเป็นต้องไซ่งานตลอดเวลาจะไม่มีฝาปิดมิดชิดก็ได้ ภาชนะรองรับตามวรรคหนึ่งให้ไซ่ได้หลายครั้งแต่ต้องดูแลรักษาให้สะอาดอยู่เสมอ

ขอ ๑๕ การเก็บมูลฝอยติดเชื้อ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเก็บมูลฝอยติดเชื้อตรงแหล่งเกิดมูลฝอยติดเชื้อนั้น และต้องเก็บลงในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดในขอ ๑๒ โดยไม่ปนกับมูลฝอยอื่นและในกรณีที่ไม่สามารถเก็บลงในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้โดยทันทีที่เกิดมูลฝอยติดเชื้อจะต้องเก็บมูลฝอยติดเชื้อนั้นลงในภาชนะสำหรับบรรจุ มูลฝอยติดเชื้อโดยเร็วที่สุดเมื่อมีโอกาสที่จะทำได้

(๒) ต้องบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไม่เกินสามในสี่สวนของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดในขอ ๑๒ (๑) แลวปิดฝาให้แน่น หรือไม่เกินสองในสามสวนของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุ มูลฝอยติดเชื้อตามที่กำหนดในขอ ๑๒ (๒) แลวมุกมัดปากถุงด้วยเชือกหรือวัสดุอื่นให้แน่น

(๓) กรณีการเก็บมูลฝอยติดเชื้อภายในสถานบริการสาธารณสุข หรือภายในห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายที่มีปริมาณมาก หากยังไม่เคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื่อนั้นออกไปพื้นที่จะต้องจัดใหม่หรือมุมหนึ่งของห้องสำหรับเป็นที่รวมภาชนะที่ได้บรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้ว เพื่อรอการเคลื่อนย้ายไปเก็บกักในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อแต่ห้ามเก็บไวเกินหนึ่งวัน

(๔) จัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามข้อ ๑๖ เพื่อรอการขนไปกำจัด และต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๕ ในการเก็บมูลฝอยติดเชื้อจะต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นห้องหรือเป็นอาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่นโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ สำหรับใช้เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการขนไปกำจัด

(๑) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(๒) มีขนาดกว้างเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อย ๒ วัน

(๓) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(๔) มีรางหรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(๕) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(๖) มีการป้องกันสัตว์แมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้อง หรืออาคารเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจหรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(๗) มีข้อความเป็นคำเตือนที่มีขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

(๘) มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียจากการล้างรถเข็นเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ในกรณีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไวเกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้

ข้อ ๑๗ การเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไปเก็บกักในที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการขนไปกำจัดตามข้อ ๑๖ ต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะดังนี้

(๑) ต้องมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยบุคคลดังกล่าวต้องผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานและถ้าในการปฏิบัติงานร่างกายหรือส่วนใดส่วนหนึ่งไปสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ ให้ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความสะอาดร่างกายหรือส่วนที่อาจสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยทันที

(๓) ต้องกระทำทุกวันตามตารางเวลาที่กำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ต้องเคลื่อนย้ายโดยใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๑๘ เว้นแต่มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นมีปริมาณน้อยที่ไม่จำเป็นต้องใช้รถเข็นจะเคลื่อนย้ายโดยผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๑) ก็ได้

(๕) ต้องมีเส้นทางเคลื่อนย้ายที่แน่นอน และในระหว่างการเคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อห้ามแฉะหรือหยุดพัก ณ ที่ใด

(๖) ต้องกระทำโดยระมัดระวัง ห้ามโยน หรือลากภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

(๗) กรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแต่กระหว่างทางห้ามหยิบด้วยมือเปล่า ต้องใช้คีบคีบหรือหยิบด้วยถุงมืออย่างหนา หากเป็นของเหลวให้ซับด้วยกระดาษ แล้วเก็บมูลฝอยติดเชื้อหรือกระดาษนั้นในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อใบใหม่ แล้วทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่บริเวณพื้นนั้นก่อนเช็ดถูตามปกติ

(๘) ต้องทำความสะอาด และฆ่าเชื้อรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง และห้ามนำรถเข็นมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น

ขอ ๑๘ รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยต้องมีลักษณะและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีแฉกมุมอันจะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และสามารถทำความสะอาดด้วยน้ำได้

(๒) มีพื้นและผนังทึบ เมื่อจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้วต้องปิดฝาให้แน่นเพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป

(๓) มีข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นชัดเจนอย่างน้อยสองด้านว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

(๔) ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้เก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ตกหล่นระหว่างการเคลื่อนย้าย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อบริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อตกหล่นตลอดเวลาที่ทำการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ขอ ๑๙ สถานบริการการสาธารณสุขดังต่อไปนี้จะไม่จัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ ก็ได้แต่ต้องจัดให้มีบริเวณที่พักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้เป็นการเฉพาะ

(๑) สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

(๒) สถานพยาบาลสัตว์ประเภทที่ไม่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืน หรือประเภทที่มีที่พักสัตว์ป่วยไว้ค้างคืนตามชนิด และจำนวนไม่เกินที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) สถานที่ที่อาจมีมูลฝอยติดเชื้อตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บริเวณที่พักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่งให้มีลักษณะตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๓ การขนมูลฝอยติดเชื้อ

ขอ ๒๐ ราชการสวนทองถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการสวนทองถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนทองถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานทองถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บมูลฝอยติดเชื้อโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ ซึ่งรับทำการขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ต้องจัดให้มี

(๑) ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๒๒ โดยให้มีจำนวนที่เพียงพอกับการประกอบการหรือการให้บริการ

(๒) ผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยผ่านการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ก) ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการกำจัดซึ่งมีคุณลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ โดยมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะขนไปกำจัด และให้มีข้อความแปลนคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนแสดงไว้ในสภาพแวดล้อม

(ข) บริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นสถานที่เฉพาะมีขนาดกว้างขวางเพียงพอ มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียจากการล้างยานพาหนะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย และต้องทำความสะอาดบริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๒๑ การขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ต้องดำเนินการใหญ่ทุกสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องขนโดยยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๒๐ (๑) เท่านั้น

(๒) ต้องขนอย่างสม่ำเสมอตามวันและเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงปริมาณของมูลฝอยติดเชื้อ และสถานที่จัดเก็บ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น

(๓) ผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อ ๑๗ (๒) (๖) และ (๗)

(๔) ผู้ขับขี่ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อและผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องระมัดระวังมิให้มูลฝอยติดเชื้อและภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นในระหว่างการขน ห้ามนำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น และให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เว้นแต่กรณีภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกหรือมีการรั่วไหล ต้องทำความสะอาดในโอกาสแรกที่สามารถทำได้

ข้อ ๒๒ ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีลักษณะและเงื่อนไขดังนี้

(๑) ตัวถังปิดทึบ ผนังด้านในต้องบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่ายไม่รั่วซึม

(๒) ในกรณีที่เป้ายานพาหนะสำหรับใช้ขนขยะมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ วรรคสอง ภายในตัวถังของยานพาหนะนั้นต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้ และจะต้องติดเครื่องเทอร์โมมิเตอร์ที่สามารถอ่านค่าอุณหภูมิภายในตัวถังไว้ด้วย

(๓) ข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนปกติไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านว่า “ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อ”

(๔) กรณีราชการสวนทองถิ่นทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้ราชการสวนทองถิ่นนั้นแสดงชื่อของราชการสวนทองถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

กรณีบุคคลซึ่งได้รับมอบจากราชการสวนทองถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนทองถิ่นนั้น ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการสวนทองถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ พร้อมกับแสดงแผนป้ายขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุวิธีการที่ราชการสวนทองถิ่นมอบให้บุคคลนั้นดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้นไว้ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อในบริเวณที่บุคคลภายนอกสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนด้วย

กรณีบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากราชการสวนทองถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการรับทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ตามมาตรา ๑๙ ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ ให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการสวนทองถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน พร้อมกับแผนป้ายขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุรหัสหรือหมายเลขใบอนุญาต ชื่อ สถานที่ และ หมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้น ไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

(๕) ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายสวนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำ ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้ออุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกหล่นหรือ การรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้ออุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารสำหรับใช้ ติดต่อแจ้งเหตุอยู่ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตลอดเวลาที่ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๓ ในกรณีที่ไคร่รถเช่นตามข้อ ๑๘ ขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดยังสถานที่กำจัดตามหมวด ๔ ที่อยู่ ภายในสถานบริการการสาธารณสุข หรือภายในบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายแทนยานพาหนะขน มูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๒๒ ให้นำข้อ ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒๔ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ๒๕

(๒) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามระยะเวลาที่ราชการสวนทองถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ขนจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุข หรือของห้องปฏิบัติการ เชื้ออันตราย

(๓) ในระหว่างรอกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ในที่เก็บกักภาชนะ บรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๖ โดยมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัดรวมทั้งจัดให้มีข้อความเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนแสดงไวด้วย

(๔) จัดให้มีผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อโดยผ่านการฝึกอบรม การป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาตามที่ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายสวนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมทั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกหล่นหรือการรั่วไหลของมูลฝอย ติดเชื้อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัยไว้ประจำบริเวณที่ตั้งระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

(๖) กรณีที่สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตใช้วิธีกำจัด มูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการอื่นที่มีวิธีเฉพาะในเตาเผาตามข้อ ๒๕ (๑) ให้สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตนั้นตรวจวิเคราะห์ตามข้อ ๒๗ เพื่อตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐาน ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นประจำทุกเดือน และให้รายงานผลการตรวจวิเคราะห์นั้นให้ราชการสวนทองถิ่น ทราบเป็นประจำภายในวันที่ห้าของทุกเดือน

ข้อ ๒๕ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีวิธีการดังนี้

(๑) เผาในเตาเผา

(๒) ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ

(๓) ทำลายเชื้อด้วยความร้อน

(๔) วิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๖ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผาในเตาเผาให้ใช้เตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อ และห้องเผาควัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส และในการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส ทั้งนี้ตามแบบเตาเผาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดหรือเห็นชอบ และในการเผาต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียที่ปล่อยออกจากเตาเผาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๗ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำหรือวิธีทำลายเชื้อด้วยความร้อนหรือวิธีอื่นตามข้อ ๒๕ (๒) (๓) หรือ (๔) จะต้องดำเนินการให้ไต่ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ โดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด ภายหลังจากการจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งแล้วต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเธอร์โมฟิลัส หรือบะซิลลัสซับทิลิส แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ยกเลิก)

ข้อ ๒๘ เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการเผาในเตาเผาตามข้อ ๒๖ หรือที่ผ่านการกำจัดเชื้อตามวิธีการตามข้อ ๒๗ แล้วให้ดำเนินการกำจัดตามวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป เว้นแต่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป็นอย่างอื่น

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของบทนิยามคำว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” ในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ “มูลฝอยประเภทหรือแหล่งกำเนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ “(๕) ต้องมีการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อทุกครั้งที่กำลังกำจัดที่แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อตามแบบบันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่อธิบดีกรมอนามัยประกาศกำหนด และประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ (๕) ต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยติดเชื้อเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๒๗ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น “ภายหลังจากการจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ออกประกาศเพิ่มเติมจำนวน ๕ ฉบับ ดังนี้

๒.๒.๑ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบ มาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๑)

ข้อ ๑ มาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการใดๆ นอกจากวิธีการใช้เตาเผาต้องสามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด

ขอ ๒ การตรวจสอบวามูลฝอยติดเชื้อโดผ่านการทำจัดเชื้อโรคโดตามเกณฑ์ มาตรฐานตามขอ ๑ นั้น ให้วิธีวิธีการตรวจวิเคราะห์โดยวิธีการเพาะเชื้อบะซิลลัส สะเทียโรเธอร์ โมพลัส (Bacillus stearothermophilus) หรือเชื้อบะซิลลัส ซับทิลิส (Bacillus subtilis) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

(๑) ใช้ Spore strip ของเชื้อบะซิลลัส สะเทียโรเธอร์โมพลัส หรือเชื้อบะซิลลัสซับทิลิส โดยฉีกแผ่น strip เพื่อให้ Spore ลอยแขวนในน้ำกลั่น ๑๐ มิลลิลิตร ซึ่งปราศจากเชื้อในหลอดทดลองซึ่งมีขนาดที่เหมาะสมด้วยเทคนิคปลอดเชื้อ

(๒) นำหลอดทดลองดังกล่าวไปวางไว้รวมกับมูลฝอยติดเชื้อในเครื่องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ณ จุดที่คาดว่าเชื้อโรคจะถูกทำลายได้ยากที่สุด

(๓) เมื่อมูลฝอยติดเชื้อผ่านกระบวนการกำจัดแล้ว ให้นำหลอดทดลอง ของ Spore เชื้อบะซิลลัส สะเทียโรเธอร์โมพลัส หรือ เชื้อบะซิลลัส ซับทิลิส ที่วางไว้ตาม (๒) แล้วแต่กรณีไปทดสอบโดยนำไปเพาะในจานอาหารเลี้ยงเชื้อที่เหมาะสม เช่น Blood agar หรือ Egg yolk agar แล้วนำไปเพาะเชื้อในตู้ควบคุมอุณหภูมิ ๓๕ - ๓๗ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๑๘ - ๒๔ ชั่วโมง

(๔) นำจานอาหารเลี้ยงเชื้อ Blood agar หรือ Egg yolk agar แล้วแต่กรณี มาตรวจดูต้องไม่พบโคโลนี (Colony) ของเชื้อบะซิลลัส สะเทียโรเธอร์โมพลัส หรือ เชื้อบะซิลลัส ซับทิลิส เกิดขึ้นบนจานอาหารเลี้ยงเชื้อนั้น จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ

ขอ ๓ การตรวจวิเคราะห์วามูลฝอยติดเชื้อโดผ่านการทำจัดเชื้อโดตามเกณฑ์มาตรฐาน ทางชีวภาพโดยวิธีการอื่นนอกจากวิธีการตามขอ (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจาก กรมอนามัยและกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของบทนิยามคำว่า “มูลฝอยติดเชื้อ ” ในข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ “มูลฝอยประเภทหรือแหล่งกำเนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ “(๕) ต้องมีการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อทุกครั้งที่กำลังจัดที่แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อตามแบบบันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่อธิบดีกรมอนามัยประกาศกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ “(๕) ต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยติดเชื้อเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๒๗ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ภายหลังการทำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

๓.๒.๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ทรายหรือสัญลักษณ์สำหรับ พิมพ์บนภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑ ตราหรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศที่ต้องพิมพ์ลงบนภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อให้มีลักษณะเป็นรูปวงเดือน ๓ วง สีดำซ้อนทับบนวงกลมสีดำ โดยสัญลักษณ์ต้องมีรัศมีไม่น้อยกว่า ๑ นิ้ว ดังรูปภาพดังนี้

ภาพที่ ๑ แสดงสัญลักษณ์มูลฝอยติดเชื้อ

๒.๒.๓ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรการฝึกอบรมการป้องกันและระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ที่กำหนดให้ฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งต้องประกอบด้วยหัวข้อวิชา เนื้อหาและระยะเวลาตามตารางแนบท้ายประกาศนี้

“หน่วยงานจัดการฝึกอบรม” หมายความว่า กรมอนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน) โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพในการจัดการฝึกอบรมซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกรมอนามัย

“ผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ ผู้ขับขี และผู้ปฏิบัติงานขนมูลฝอยติดเชื้อประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ และผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๒ ราชการสวนทองถิ่นรวมทั้งบุคคลซึ่งราชการสวนทองถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการสวนทองถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานทองถิ่นให้ดำเนินการโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ ผู้ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายต้องจัดให้ผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อที่อยู่ในความรับผิดชอบเขารับการฝึกอบรมการป้องกัน และระงับการแพร่เชื้อหรืออันตรายที่อาจเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อ ตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประกาศนี้

ข้อ ๓ หน่วยงานจัดการฝึกอบรมที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการอบรม ต้องดำเนินการอบรมอย่างน้อยตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ กรณีที่จะจัดการอบรมในหลักสูตรที่แตกต่างจากประกาศนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมอนามัย

ข้อ ๔ ผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อที่ผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๓ แล้วจะได้รับมอบประกาศนียบัตรตามแบบที่แนบท้ายประกาศนี้ไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ให้หน่วยงานจัดการฝึกอบรมขอรับต้นแบบประกาศนียบัตรได้ที่กรมอนามัย

๓.๒.๔ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดลักษณะของห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ ร้ายแรง พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดลักษณะของห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ ร้ายแรง ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๒) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เพิ่มเติมบัญชีรายชื่อโรคติดเชื้อ ร้ายแรง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๔ ให้ห้องรักษาผู้ป่วยซึ่งเป็นโรคดังต่อไปนี้ เป็นห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ ร้ายแรง

(๑) โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (หรือโรคซาร์ - Severe Acute Respiratory Syndrome)

(๒) ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) ซึ่งรวมถึงโรคไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อมาจากสัตว์

(๓) เริม (Herpes Simplex)

(ก) เริมทั้งตัว (Disseminated Herpes Simplex)

(ข) เริมในเด็กแรกเกิด (Neonatal Herpes Simplex)

(๔) ไข้สุกใส (Chickenpox หรือ Varicella)

(๕) งูสวัดแพร่กระจาย (Disseminated Herpes Zoster)

(๖) ไข้หัด (Measles)

(๗) ไข้หัดเยอรมัน (German measles หรือ Rubella)

(๘) ไข้กาฬหลังแอ่น (Meningococcal meningitis)

(๙) ไอกรน (Pertussis)

(๑๐) คอตีบ (Diphtheria)

(๑๑) วัณโรคปอด ระยะติดต่อ (Pulmonary tuberculosis)

(๑๒) หลอดลมฝอยอักเสบ (Bronchiolitis)

(๑๓) อูจจาระร่วงเฉียบพลันจากการติดเชื้อ เช่น อหิวาตกโรค (Cholera)

(๑๔) โรคตับอักเสบ (Hepatitis)

(๑๕) ไข้สมองอักเสบ (Encephalitis)

(๑๖) เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (Meningitis)

(๑๗) โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

(๑๘) โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า (Ebola virus disease - EVD)

(๑๙) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙)

(๒๐) โรคตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่อ อันตราย ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

ข้อ ๕ ลักษณะและประเภทของห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อ ร้ายแรงตามข้อ ๔ ต้องเป็นห้องแยก เฉพาะสำหรับรักษาผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อ ร้ายแรงที่ติดต่อง่าย โรคที่มีอัตราป่วยตายสูงหรือรักษายาก

๓.๒.๕ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในท้องที่เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๘

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๔ ให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุข ผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออंत्रายและราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณีดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในการขนมูลฝอยติดเชื้อต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยหนึ่งคน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ด้านสาธารณสุข สุขาภิบาล ด้านใดด้านหนึ่ง

(๒) ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสองคน โดยคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดใน (๑) ส่วนอีกคนหนึ่งต้องมีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ในด้านสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมเครื่องกลด้านใดด้านหนึ่ง

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินการทั้ง (๑) และ (๒) จะจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยสองคน ซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) ก็ได้ ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองของราชการส่วนท้องถิ่น หรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ แต่ราชการส่วนท้องถิ่น หรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) เป็นผู้รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนั้น หรืออาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งต้องผ่านการอบรมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามที่แนบท้ายประกาศนี้

กรณีราชการส่วนท้องถิ่นสองแห่งหรือหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกันอาจดำเนินการร่วมกันในการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่งอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๒) เป็นผู้รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนั้น หรืออาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตนอย่างน้อยหนึ่งคนซึ่งต้องผ่านการอบรมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อนั้นตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามที่แนบท้ายประกาศนี้ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง วรรคสองและวรรคสาม อาจแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๕ เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีการทำข้อตกลงร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและอยู่ในเขตท้องที่ที่ใช้บังคับข้อกำหนดในส่วนที่ว่าด้วยการขน และการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแล้ว ให้ข้อกำหนดในส่วนที่ว่าด้วยการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีผลใช้บังคับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๖ ในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายในสถานบริการการสาธารณสุขซึ่งมิใช่สถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการหรือภายในห้องปฏิบัติการเชื้ออंत्रายของเอกชน ให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ประกอบกิจการห้องปฏิบัติการเชื้ออंत्रายควบคุมดูแลให้ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขหรือผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออंत्रายจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และ

ดำเนินการขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๓ ตามประกาศนี้

ข้อ ๗ ในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการ ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น สภาอากาศไทยหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการแล้ว แต่กรณีควบคุมดูแลให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ดำเนินการ สถานพยาบาลของทางราชการหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ของทางราชการนั้นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๔ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ดำเนินการขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ และหมวด ๓ ตามประกาศนี้ ในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และของบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ควบคุมดูแลให้บุคคลดังกล่าวจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบตามข้อ ๔ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) และดำเนินการขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๓ ตามประกาศนี้

ในการมอบให้บุคคลใดดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ หรือการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดดำเนินกิจการรับทำการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดระยะเวลาและเส้นทางขนตลอดจนเงื่อนไขหรือข้อปฏิบัติอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงนี้ ให้บุคคลดังกล่าวถือปฏิบัติไว้ด้วย

ข้อ ๘ บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณีมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และดำเนินการขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๓ ตามประกาศนี้

ข้อ ๙ ให้ผู้ดำเนินการสถานบริการการสาธารณสุขผู้ดำเนินการห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย และเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการขนและการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อของตน และดำเนินการขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ และหมวด ๓ ตามประกาศนี้

หมวด ๒ การขนมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๐ ราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งรับทำการขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวม

มูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายต้องจัดให้มี

(๑) ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๑๒ โดยให้มีจำนวนที่เพียงพอกับการประกอบการหรือการให้บริการ

(๒) ผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยผ่านการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามที่แนบท้ายประกาศนี้

(๓) ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการกำจัดซึ่งมีคุณลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อต้องมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะขนไปกำจัด และให้มีข้อความเป็นคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงไว้ในสภาพถาวรด้วย

(๔) ในการเก็บมูลฝอยติดเชื้อตาม (๓) จะต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นห้องหรือเป็นอาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่นโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

ก. มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

ข. มีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างน้อยสองวัน

ค. พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

ง. มีราง หรือท่อระบายน้ำทิ้ง เชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

จ. มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

ฉ. มีการป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคาร เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปิดด้วยกุญแจ หรือปิดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถจะเข้าไปได้

ช. มีข้อความเป็นคำเตือนที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

ซ. มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียจากการล้างรถเข็นเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ในกรณีที่เก็บกักภาชนะมูลฝอยติดเชื้อไว้เกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น

(๕) บริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อที่เป็นสถานที่เฉพาะ มีขนาดกว้างขวางเพียงพอ มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียจากการล้างยานพาหนะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย และต้องทำความสะอาดบริเวณที่จอดเก็บยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๑๑ การขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุข หรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตรายเพื่อนำไปกำจัดภายนอกสถานบริการการสาธารณสุขหรือภายนอกบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย ต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องขนโดยยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๐ (๑) เท่านั้น

(๒) ต้องขนอย่างสม่ำเสมอตามวันและเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงปริมาณของมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่จัดเก็บ เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น

(๓) ผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องดำเนินการให้ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

ก. ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก และรองเท้านยางหุ้มแข้งตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน และถ้าในการปฏิบัติงานร่างกายหรือ

ส่วนใดส่วนหนึ่งไปสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อให้ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความสะอาดร่างกาย หรือส่วนที่อาจสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยทันที

ข. ต้องกระทำโดยระมัดระวัง ห้ามโยน หรือลากภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ค. กรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกระหว่างทางห้ามหยิบด้วยมือเปล่าต้องใช้คีมคีบหรือหยิบด้วยถุงมือยางหนา หากเป็นของเหลวให้ซับด้วยกระดาษ แล้วเก็บมูลฝอยติดเชื้อหรือกระดาษนั้นในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อใบใหม่แล้วทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่บริเวณพื้นนั้นก่อนเช็ดถูตามปกติ

(๔) ผู้ขับขี่ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องระมัดระวังมิให้มูลฝอยติดเชื้อและภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นในระหว่างการขน ห้ามนำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่นและให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เว้นแต่กรณีภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกหรือมีการรั่วไหลต้องทำความสะอาด ในโอกาสแรกที่สามารถจะทำได้

ข้อ ๑๒ ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องมีลักษณะและเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ตัวถังปิดทึบ ผนังด้านในต้องบุด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดได้ง่ายไม่รั่วซึม

(๒) ในกรณีที่เป็ดยานพาหนะสำหรับใช้ขนมูลฝอยติดเชื้อจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้เกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อดังกล่าวต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียสหรือต่ำกว่านั้น ภายในตัวถังของยานพาหนะนั้นต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียสหรือต่ำกว่านั้น และจะต้องติดเครื่องเทอร์โมมิเตอร์ที่สามารถอ่านค่าอุณหภูมิภายในตัวถังไว้ด้วย

(๓) ข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนปิดไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านว่า “ใช้เฉพาะขนมูลฝอยติดเชื้อ”

(๔) กรณีราชการส่วนท้องถิ่นทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นแสดงชื่อของราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

กรณีบุคคลซึ่งได้รับมอบจากราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อพร้อมกับแสดงแผ่นป้ายขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจนระบุวิธีการที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้บุคคลนั้นดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้นไว้ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อในบริเวณที่บุคคลภายนอกสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนด้วย

กรณีบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากราชการส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้ดำเนินการรับทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อให้บุคคลนั้นแสดงชื่อราชการส่วนท้องถิ่นด้วยตัวหนังสือสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นได้ชัดเจน พร้อมกับแผ่นป้ายขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ระบุรหัสหรือหมายเลขใบอนุญาต ชื่อ สถานที่ และหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลนั้น ไว้ที่ภายนอกตัวถังด้านข้างของยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ

(๕) ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่และผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกหล่น หรือ

การรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสารสำหรับใช้ติดต่อแจ้งเหตุอยู่ในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อตลอดเวลาที่ทำการขนมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดยังสถานที่กำจัดตามหมวด ๓ ที่อยู่ภายในสถานบริการสาธารณสุขหรือภายในบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย แขนยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้ออย่างน้อยต้องมีลักษณะและเงื่อนไขดังนี้

(๑) ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีแง่มุมอันจะเป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และสามารถทำความสะอาดด้วยน้ำได้

(๒) มีพื้นและผนังทึบ เมื่อจัดวางภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแล้วต้องปิดฝาให้แน่นเพื่อป้องกันสัตว์ และแมลงเข้าไป

(๓) มีข้อความสีแดงที่มีขนาดสามารถมองเห็นชัดเจนอย่างน้อยสองด้านว่า “รถเข็นมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น”

(๔) ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้เก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ตกหล่นระหว่างการเคลื่อนย้าย และอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อตกหล่น ตลอดเวลาที่ทำการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัดยังสถานที่กำจัดตามหมวด ๓ ที่อยู่ภายในสถานบริการสาธารณสุขหรือภายในบริเวณที่ตั้งห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย แขนยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

(๑) ต้องมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยบุคคลดังกล่าวต้องผ่านการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามที่ แนบท้ายประกาศนี้

(๒) ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก ปิดจมูก และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้งตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน และถ้าในการปฏิบัติงานร่างกายหรือส่วนใดส่วนหนึ่งไปสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อให้ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความสะอาดร่างกาย หรือส่วนที่อาจสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อโดยทันที

(๓) ต้องกระทำทุกวันตามตารางเวลาที่กำหนด เว้นแต่มีเหตุจำเป็น

(๔) ต้องเคลื่อนย้ายโดยใช้รถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ ๑๓ เว้นแต่มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นมีปริมาณน้อยที่ไม่จำเป็นต้องใช้รถเข็นจะเคลื่อนย้ายโดยผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๑) ก็ได้

(๕) ต้องมีเส้นทางเคลื่อนย้ายที่แน่นอน และในระหว่างการเคลื่อนย้ายไปที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ ห้ามแฉะหรือหยุดพัก ณ ที่ใด

(๖) ต้องกระทำโดยระมัดระวัง ห้ามโยน หรือลากภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

(๗) กรณีที่มีมูลฝอยติดเชื้อตกหล่นหรือภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อแตกระหว่างทางห้ามหยิบด้วยมือเปล่า ต้องใช้คีมคีบหรือหยิบด้วยถุงมือยางหนา หากเป็นของเหลวให้ซับด้วยกระดาษแล้วเก็บมูลฝอยติดเชื้อหรือกระดาษนั้นในภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อใบใหม่ แล้วทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่บริเวณ พื้นนั้นก่อนเช็ดถูตามปกติ

(๘) ต้องทำความสะอาดและฆ่าเชื้อรถเข็นและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างน้อยวันละครั้ง และห้ามนำรถเข็นมูลฝอยติดเชื้อไปใช้ในกิจการอย่างอื่น

หมวด ๓ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

ข้อ ๑๕ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามที่กำหนดในข้อ ๑๖

(๒) ต้องกำจัดมูลฝอยติดเชื้อตามระยะเวลาที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ขนจากที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อของสถานบริการการสาธารณสุขหรือของห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

(๓) ในระหว่างรอกำจัดมูลฝอยติดเชื้อต้องเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ในที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่มีลักษณะเช่นเดียวกับที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อตามข้อ ๑๐ (๔) โดยมีขนาดกว้างขวางเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไว้ได้จนกว่าจะทำการกำจัด รวมทั้งจัดให้มีข้อความเป็นคำเตือนว่า “ที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ” ด้วยสีแดงและมีขนาดสามารถมองเห็นได้ ชัดเจนแสดงไว้ด้วย

(๔) จัดให้มีผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยผ่านการฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อตามหลักสูตรและระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดตามที่แนบท้ายประกาศนี้

(๕) จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อรวมทั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการตกหล่นหรือการรั่วไหลของมูลฝอยติดเชื้อและอุปกรณ์หรือเครื่องมือป้องกันอัคคีภัยไว้ประจำบริเวณที่ตั้งระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

(๖) กรณีที่สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตใช้วิธีกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการอื่นที่มีใช้วิธีเผาในเตาเผาตามข้อ ๑๖ (๑) ให้สถานบริการการสาธารณสุข ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตนั้นตรวจวิเคราะห์ตามข้อ ๑๘ เพื่อตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อเป็นประจำทุกเดือน และให้รายงานผลการตรวจวิเคราะห์นั้นให้ราชการส่วนท้องถิ่นทราบเป็นประจำภายในวันที่ห้าของทุกเดือน

ข้อ ๑๖ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มีวิธีการดังนี้

(๑) เผาในเตาเผา

(๒) ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ

(๓) ทำลายเชื้อด้วยความร้อน

(๔) วิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๗ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยการเผาในเตาเผา ให้ใช้เตาเผาที่มีห้องเผามูลฝอยติดเชื้อ และห้องเผาวันการเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส และในการเผาวัน ให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ องศาเซลเซียส ทั้งนี้ตามแบบเตาเผาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือเห็นชอบ และในการเผาต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศเสียที่ปล่อยจากเตาเผาตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๘ การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ หรือวิธีทำลายเชื้อด้วยความร้อน หรือวิธีอื่นตามข้อ ๑๖ (๒) (๓) หรือ (๔) จะต้องดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ โดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และพาราสิต ในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด ภายหลังจากกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีดังกล่าวตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพโดยวิธีการตรวจวิเคราะห์เชื้อบะซิลลัสสะเทียโรเธอร์โมฟิลัส หรือบะซิลลัสซับทิลิส แล้วแต่กรณีทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๙ เศษของมูลฝอยติดเชื้อที่เหลือหลังจากการเผาในเตาเผาตามข้อ ๑๗ หรือที่ผ่านการกำจัดเชื้อตามวิธีการตามข้อ ๑๘ แล้ว ให้ดำเนินการกำจัดตามวิธีกำจัดมูลฝอยทั่วไป เว้นแต่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดเป็นอย่างอื่น

บทที่ ๓

ประเภทมูลฝอยและแนวการจัดการ

๓.๑ มูลฝอยทั่วไป (General waste) หมายถึง มูลฝอยจากสำนักงาน หอพัก โรงอาหาร บริเวณสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และประชาชนผู้มารับบริการ ซึ่งไม่ปนเปื้อนสิ่งปนเปื้อนสารคัดหลั่งเชื้อโรค หรือสารเคมีต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจวินิจฉัย การรักษา การให้ภูมิคุ้มกันโรค

๓.๑.๑ การคัดแยกมูลฝอย

ควรมีการคัดแยกมูลฝอยทั่วไปออกจากมูลฝอยชนิดอื่น เช่น มูลฝอยอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ และควรมีการคัดแยกมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle waste) หรือมูลฝอยรีไซเคิลที่ขายได้ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัดให้น้อยลง

๓.๑.๒ การเก็บรวบรวมมูลฝอยทั่วไป

คัดแยกมูลฝอยทั่วไปออกจากมูลฝอยชนิดอื่น เช่น มูลฝอยอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ และมีการคัดแยกมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือมูลฝอยรีไซเคิล (Recycle waste) ที่ขายได้ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัดให้น้อยลง คัดแยกมูลฝอยให้กระทำ ณ แหล่งกำเนิด ห้ามเก็บรวมและนำมาแยกภายหลัง โดยภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปควรมี ลักษณะดังนี้

๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป ต้องทำด้วยวัสดุที่ป้องกันการรั่วซึม ไม่เป็นสนิม มีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลงวัน และสัตว์พาหะนำโรค ขนาดของภาชนะสามารถรองรับปริมาณมูลฝอยได้อย่างเพียงพอไม่หกหล่น และต้องมีกำหนดที่แน่นอนในการเก็บขนไปยังที่พักรวมมูลฝอย เพื่อบรรจุกำจัด โดยแบ่งเป็น

(๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปย่อยสลายได้ (มูลฝอยอินทรีย์) ถึงสี่เที่ยว

(๒) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปย่อยสลายไม่ได้ ถึงสี่น้ำเงิน

๒) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป การใช้ภาชนะรองรับมูลฝอยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการรวบรวมเก็บขนมูลฝอยเนื่องจากมีความเหนียว ป้องกันการหกเลอะขณะเก็บขน มีน้ำหนักเบาใช้วางรองด้านในของถังรองรับมูลฝอย และง่ายต่อการทำความสะอาดถังรองรับมูลฝอย โดยแบ่งเป็น

(๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปย่อยสลายได้ (มูลฝอยอินทรีย์) ถึงสี่เที่ยว

(๒) ภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปย่อยสลายไม่ได้ ถึงสี่น้ำเงิน

*หมายเหตุ : หากไม่สามารถจัดหาภาชนะรองรับมูลฝอยตามสีที่กำหนดได้ อาจใช้ถุงพลาสติกสีดำนำไปใส่ภาชนะรองรับมูลฝอยตามประเภทที่กำหนด โดยที่บริเวณภาชนะบรรจุมูลฝอยจะต้องมีข้อความหรือสัญลักษณ์ ซึ่งแสดงถึงประเภทมูลฝอยชนิดนั้นๆ

๓) ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป เป็นสถานที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับรวบรวมมูลฝอยจากจุดต่างๆ ในโรงพยาบาลเพื่อเก็บสะสมมูลฝอยพักรอกการนำไปกำจัด โดยที่พักรวมมูลฝอยควรมีลักษณะดังนี้

(๑) อาคารตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกต่อการเก็บขนและนำมูลฝอยไปกำจัด และอาคารต้องแยกเป็นสัดส่วนจากบริเวณสถานที่ให้บริการผู้ป่วย โรงครัว และโรงซักฟอก

(๒) ขนาดของอาคารต้องสามารถพักรวมมูลฝอยทั่วไปได้เพียงพอ จนถึงกำหนดการเก็บขนไปกำจัดของท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

(๓) อาคารมีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น พื้นอาคารเรียบ และมีระบบการระบายน้ำเสีย หรือน้ำชะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้นจากมูลฝอยทั่วไป น้ำเสียจากการล้างทำความสะอาดภาชนะรองรับและพาหะเก็บขนมูลฝอยทั่วไปลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

ภาพที่ ๒ แสดงที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป

- (๔) มีการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค และทำความสะอาดเป็นประจำ
- (๕) ประตูมีขนาดกว้างพอที่รถเข็นบรรจุมูลฝอยสามารถเข้าไปได้
- (๖) ประตูสามารถปิดล็อกได้ และมีข้อความว่า “ที่พักรวมมูลฝอยทั่วไป” ติดไว้บริเวณประตูห้อง หรือในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- (๗) มีที่สำหรับล้างรถเข็น หรือพาหนะเก็บขนมูลฝอยทั่วไป และมีรางระบายน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (๘) มีอ่างล้างมือที่อยู่ในสภาพดีและสบู่ล้างมือสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- ๔) พาหนะเก็บขน พาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยไปยังสถานที่เก็บรวบรวม ควรมีลักษณะดังนี้
  - (๑) แยกพาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยทั่วไปออกจากมูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยอันตราย
  - (๒) พาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยทั่วไปต้องทำด้วยวัสดุที่คงทน ตัวถังมีความแข็งแรง ไม่รั่วซึม และทำความสะอาดง่าย และมีป้ายบอกประเภทมูลฝอยที่เก็บขนชัดเจน
  - (๓) หลังใช้งานพาหนะที่เก็บขนมูลฝอยทั่วไป ควรทำความสะอาดให้เรียบร้อยทุกครั้ง
- ๕) เจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอย
  - (๑) ความรู้เรื่องการเก็บขนมูลฝอยที่ถูกต้อง
  - (๒) แต่งกายชุดรัดกุม และมีสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ถุงมือยางอย่างหนา ฝ้ายกันเปื้อน หน้ากากอนามัย และรองเท้าบู๊ทหุ้มแข้ง
  - (๓) มีสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ได้ ได้แก่ ล้างมือทุกครั้งหลังปฏิบัติงาน ไม่รับประทานอาหาร หรือน้ำในระหว่างปฏิบัติงาน
- ๖) เส้นทางและเวลาในการเก็บขนมูลฝอย
  - (๑) กำหนดเส้นทางในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน
  - (๒) กำหนดเวลาและความถี่ในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน
    - เก็บขนมูลฝอยทั่วไปจากอาคารมายังที่พักรวมมูลฝอยทุกวัน ในเวลา ๐๗.๓๐-๐๙.๐๐ น.
    - เทศบาลเมืองศีลาเก็บขนมูลฝอยไปกำจัดทุกวันพุธและวันเสาร์
  - (๓) ห้ามผู้ปฏิบัติงานแวะพักในระหว่างเก็บขนมูลฝอย

๗) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. ก่อนปฏิบัติงาน

(๑) ผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยต้องแต่งกายให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน โดยถอดเครื่องประดับออกทุกชิ้น และสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ สวมรองเท้าบู๊ท หน้ากากอนามัย ผ้ากันเปื้อน และถุงมือยางอย่างหนาให้เรียบร้อยตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ดังภาพ

ภาพที่ ๓ การแต่งกายสำหรับการปฏิบัติงาน

*หมายเหตุ หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยร้าว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือทันที การถอดถุงมือ ควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่มือ

(๒) เตรียมภาชนะบรรจุมูลฝอยให้เพียงพอต่อการรองรับมูลฝอยที่จะทำการเก็บขน

๒. ขณะปฏิบัติงาน

(๑) ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยทั่วไปตามอาคารต่างๆ ในเวลา ๐๗.๐๐-๐๙.๐๐ น. ตามเส้นทางที่กำหนดไว้ โดยห้ามผู้ปฏิบัติงานแวะพักหรือรับประทานอาหารระหว่างปฏิบัติงาน

(๒) คัดแยกมูลฝอยอื่นๆ ที่อาจปะปนมาออกทุกครั้งก่อนเก็บรวบรวม

(๓) ตรวจสอบความเรียบร้อยของถุงบรรจุมูลฝอยก่อนนำไปใส่ภาชนะรวบรวม เพื่อให้แน่ใจว่าถุงไม่รั่วซึมหรือขาด และผูกคอถุงเข้าด้วยกันหรือด้วยเชือกให้เรียบร้อย หากถุงบรรจุมูลฝอยรั่วไหลให้นำถุงบรรจุมูลฝอยอีกใบมาสวมรอง

(๔) นำถุงบรรจุขนมูลฝอยรีดทั่วไปใส่ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เตรียมไว้อย่างระมัดระวัง โดยจับบริเวณคอถุงให้ห่างจากตัว ไม่อุ้ม ลาก หรือโยน

(๕) นำภาชนะบรรจุมูลฝอยใส่ภาชนะที่ใช้สำหรับเก็บขนมายังที่พักรวมมูลฝอยตามเส้นทางที่กำหนดไว้

(๖) นำถังบรรจุมูลฝอยมาชั่งน้ำหนัก และบันทึกข้อมูลน้ำหนักมูลฝอยที่เก็บขนได้ในแต่ละวัน ก่อนนำเข้าไปเก็บยังที่พักรวม

ภาพที่ ๔ การชั่งน้ำหนักมูลฝอย

(๗) เทศบาลเมืองศีลาคจะเป็นผู้นำมูลฝอยทั่วไป ไปกำจัดในวันพุธ และวันเสาร์ ของทุกสัปดาห์
๓. หลังปฏิบัติงาน

(๑) หลังจากเก็บขนมูลฝอยทั่วไปเรียบร้อยแล้ว ให้ล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงถังรวบรวมมูลฝอย และผึ่งแดดให้แห้ง

ภาพที่ ๕ การทำความสะอาดถังบรรจุมูลฝอย

(๒) นำถังที่ผ่านการทำความสะอาด และผึ่งแดดจนแห้งเรียบร้อยแล้วไปเก็บไว้ภายในห้องเก็บถังขยะสะอาด เพื่อรอการนำไปใช้งาน

(๓) ล้างทำความสะอาดพาหนะสำหรับเคลื่อนย้ายมูลฝอย และผึ่งให้แห้ง

ภาพที่ ๖ การล้างทำความสะอาดพาหนะขนย้ายมูลฝอย

(๔) นำถึงรวบรวมมูลฝอยที่ผ่านการทำความสะอาดแล้วไปตั้งไว้ตามจุดที่กำหนด

(๕) ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลออก ตามลำดับดังนี้ ถุงมือยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ หมวกคลุมผม และหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้งที่ถอดอุปกรณ์ป้องกันร่างกายแต่ละชนิด อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอย

(๖) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แวนป้องกันตา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน ให้ทำความสะอาดโดยแช่ด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่มีความเข้มข้น ๑,๐๐๐ ppm นาน ๓๐ นาที ล้างและตากแดดให้แห้ง แล้วเช็ดซ้ำด้วยแอลกอฮอล์๗๐%

ภาพที่ ๘ ล้างและตากอุปกรณ์ป้องกัน

(๗) ซ้ำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

๓.๒ มูลฝอยรีไซเคิล หรือมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle waste) หมายถึง มูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก หรือนำไปขายได้ เช่น กระป๋องอลูมิเนียม กระดาษขาว กระดาษสี กล่องกระดาษ ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว พลาสติกทั่วไป เหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้าชำรุด เป็นต้น

๓.๒.๑ การคัดแยก

- ๑) ผู้ใช้บริการคัดแยกมูลฝอยรีไซเคิลด้วยตนเองก่อนเพื่อจำหน่าย
- ๒) ผู้ปฏิบัติงานคัดแยกจากมูลฝอยรีไซเคิลออกจากภาชนะรองรับมูลฝอยชนิดอื่น และนำมูลฝอยรีไซเคิลมาคัดแยกตามชนิดของมูลฝอย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือเพื่อจำหน่ายต่อไป

๓.๒.๒ การเก็บรวบรวม

ภาชนะรองรับ และถุงบรรจุมูลฝอยรีไซเคิล (มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่) ควรมีคุณลักษณะดังนี้

๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยรีไซเคิลเป็น “สีเหลือง” ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงป้องกันการรั่วซึมไม่เป็น สนิม ทำความสะอาดง่าย มีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันแมลงวันและสัตว์ พาหะนำโรค ขนาดของภาชนะสามารถรองรับปริมาณมูลฝอยได้อย่างเพียงพอ เคลื่อนย้ายได้สะดวก และง่ายต่อการถ่ายหรือเทมูลฝอย หากเป็นภาชนะ มีฝาปิดมิดชิด ไม่มีน้ำหรือของเหลวจากมูลฝอยรีไซเคิลออกมาภายนอก

๒) ที่พักรวมมูลรีไซเคิล เป็นสถานที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับรวบรวมมูลฝอยรีไซเคิล จากจุดต่างๆ ในโรงพยาบาลเพื่อเก็บสะสมมูลฝอยพักรอการนำไปกำจัดหรือจำหน่ายต่อ โดยที่พักรวมมูลฝอยควรมีลักษณะดังนี้

(๑) อาคารตั้งอยู่ในสถานที่ที่สะดวกต่อการเก็บขนและนำมูลฝอยไปกำจัด และอาคารต้องแยกเป็นสัดส่วนจากบริเวณสถานที่ให้บริการผู้ป่วย โรงครัว และโรงซักฟอก

(๒) ขนาดของอาคารต้องสามารถพักรวมมูลฝอยรีไซเคิลได้เพียงพอ จนถึงกำหนดการเก็บขนไปกำจัดของท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

(๓) อาคารมีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น พื้นอาคารเรียบ

(๔) มีการป้องกันสัตว์ และแมลงพาหะนำโรค และทำความสะอาดเป็นประจำ

(๕) ประตูมีขนาดกว้างพอที่รถเข็นบรรจุมูลฝอยสามารถเข้าไปได้

(๖) ประตูสามารถปิดล็อกได้ และมีข้อความว่า “ที่พักรวมมูลฝอยรีไซเคิล” ติดไว้บริเวณประตูห้อง หรือในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

๔) พาหนะเก็บขน พาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยไปยังสถานที่เก็บรวบรวม ควรมีลักษณะดังนี้

(๑) แยกพาหนะที่ใช้เก็บมูลฝอยรีไซเคิลออกจากมูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยอันตราย

(๒) พาหนะที่ใช้เก็บขนมูลฝอยรีไซเคิล ต้องทำด้วยวัสดุที่คงทน ตัวยังมีความแข็งแรง ไม่รั่วซึม และทำความสะอาดง่าย และมีป้ายบอกประเภทมูลฝอยที่เก็บขนชัดเจน

(๓) หลังใช้งานพาหนะที่เก็บมูลฝอยรีไซเคิล ควรทำความสะอาดให้เรียบร้อยทุกครั้ง

๕) เจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอย

(๑) ความรู้เรื่องการคัดแยกและการเก็บขนย้ายมูลฝอยรีไซเคิลที่ถูกต้อง

(๒) แต่งกายชุดรัดกุม และมีสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ถุงมือยางอย่างหนา ผ้ากันเปื้อน หน้ากากอนามัย และรองเท้าบูทหุ้มแข้ง

(๓) มีสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ได้ ได้แก่ ล้างมือทุกครั้งหลังปฏิบัติงาน ไม่รับประทานอาหารหรือน้ำในระหว่างปฏิบัติงาน

๖) เส้นทางและเวลาในการเก็บขนมูลฝอย

(๑) กำหนดเส้นทางในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน

(๒) กำหนดเวลาและความถี่ในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน

- เก็บขนมูลฝอยรีไซเคิลจากอาคารมายังที่พักรวมมูลฝอยรีไซเคิลทุกวัน ในเวลา ๐๗.๐๐-๐๙.๐๐ น.

- รับซื้อมูลฝอยรีไซเคิลจากผู้มารับบริการทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือน

(๓) ห้ามผู้ปฏิบัติงานแฉะพักในระหว่างเก็บขนมูลฝอย

๓.๓ มูลฝอยติดเชื้อ (Infection waste) หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้ กรณีมูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรค การทดลองเกี่ยวกับโรค และวัสดุที่สัมผัสระหว่างการทำการหัตถการ การตรวจ รวมทั้งการศึกษาวิจัยให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ ได้แก่

๑) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์และแผ่นกระจกปิดสไลด์

๒) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือดผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือดหรือน้ำจากร่างกายของมนุษย์ หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อช ผ้าต่างๆ ท่อยาง ผ้าปิดจมูก เป็นต้น

๓) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

๓.๓.๑ การคัดแยก

มีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยชนิดอื่น ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ โดยทำการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อระหว่างวัสดุมีคม และวัสดุไม่มีคม เก็บในภาชนะที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ดังนี้

๑) มูลฝอยติดเชื้อประเภทมีคม ได้แก่ ใบมีด เข็มฉีดยา กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว แผ่นกระจกปิดสไลด์ เป็นต้น

๒) มูลฝอยติดเชื้อประเภทไม่มีคม ได้แก่ สำลี ผ้าก๊อช แพนเพิส ผ้าต่างๆ ทุกอย่างที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง เป็นต้น จากนั้นนำไปใส่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อตามประเภทของมูลฝอยติดเชื้อ

๓.๓.๒ การเก็บรวบรวม

๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ ควรมีลักษณะดังนี้

(๑) ภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อประเภทของมีคม ควรเป็นกล่องหรือถังทำด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรง ทนทานต่อการแทงทะลุ และการกัดกร่อนของสารเคมี เช่น พลาสติกแข็ง หรือโลหะ มีฝาปิดมิดชิด และสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกโดยผู้ขนย้ายไม่มีการสัมผัสกับมูลฝอยติดเชื้อ โดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อไม่เกิน ๓/๔ ของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ

(๒) ภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อที่ไม่ใช่ประเภทวัสดุแหลมคม ควรมีลักษณะเป็นถุงสีแดง ทึบแสง ทำจากพลาสติกหรือวัสดุอื่นที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย ทนทานต่อสารเคมี การรับน้ำหนัก กันน้ำได้ไม่รั่วซึม และไม่ดูดซึม โดยเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อไม่เกิน ๒/๓ ของความจุของภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอย

* หมายเหตุ ภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อข้างต้นต้องมีสีแดง ทึบแสงและมีข้อความสีดำที่มีขนาดสามารถอ่านได้ชัดเจนว่า “มูลฝอยติดเชื้อ” อยู่ภายใต้รูปหวักะโลกไขว่กับตรา หรือสัญลักษณ์ที่ใช้ระหว่างประเทศตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องมีข้อความว่า “ห้ามนำกลับมาใช้อีก” และ “ห้ามเปิด” ในกรณีที่สถานบริการการสาธารณสุข ไม่ได้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง สถานบริการการสาธารณสุขดังกล่าวจะต้องระบุชื่อของตนไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ และในกรณีที่ภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยติดเชืื่อนั้น ไขสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อไว้เพื่อรอการขนไปกำจัด

เกินกว่า ๗ วันนับแต่วันที่เกิดมูลฝอยติดเชื่อนั้น ให้ระบุนวันที่เกิดมูลฝอยติดเชื่อดังกล่าวไว้ที่ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื่อดวย

๒) ที่พักรวมมูลฝอย ในการเก็บมูลฝอยติดเชื้อจะต้องจัดให้มีที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อที่เพนห้องหรือเป็นอาคารเฉพาะแยกจากอาคารอื่น โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ สำหรับใช้เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการขนไปกำจัด

(๑) มีลักษณะไม่แพร่เชื้อ และอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการขนมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด

(๒) มีขนาดกว้างเพียงพอที่จะเก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อได้

(๓) พื้นและผนังต้องเรียบ ทำความสะอาดได้ง่าย

(๔) มีราง หรือท่อระบายน้ำทิ้งเชื่อมต่อกับระบบบำบัดน้ำเสีย

(๕) มีลักษณะโปร่ง ไม่อับชื้น

(๖) มีการป้องกันสัตว์แมลงเข้าไป มีประตูกว้างพอสมควรตามขนาดของห้องหรืออาคารเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และปดด้วยกุญแจหรือปดด้วยวิธีอื่นที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถที่จะเข้าไปได้

(๗) มีข้อความเพนคำเตือนที่มีขนาดสามารถเห็นได้ชัดเจนว่า “ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ” ไว้ที่หน้าห้องหรือหน้าอาคาร

(๘) มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ใกล้ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ และลานนั้นต้องมีรางหรือท่อรวบรวมน้ำเสียจากการล้างรถเข็นเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

*หมายเหตุ ในกรณีที่เก็บกักภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อไวเกิน ๗ วัน ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อต้องสามารถควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ที่ ๑๐ องศาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้นได้

ภาพที่ ๙ แสดงที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ

๓) พาหนะสำหรับเก็บขน

(๑) ถังมูลฝอยติดเชื้อที่ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงป้องกันการรั่วซึมไม่เป็น สนิม ทำความสะอาดง่าย มีฝาปิดมิดชิด ขนาดของภาชนะสามารถรองรับปริมาณมูลฝอยได้อย่างเพียงพอ เคลื่อนย้ายได้สะดวก และง่ายต่อการถ่ายหรือเทมูลฝอยติดเชื้อ

(๒) ต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้เก็บมูลฝอยติดเชื้อที่ตกลงระหว่างการเคลื่อนย้าย และมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับใช้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคบริเวณที่มูลฝอยติดเชื้อตก หล่นประจำรถเข็น

(๓) มีการทำความสะอาดถังมูลฝอยติดเชื้อ และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานด้วยน้ำผสมผงซักฟอก และ ฆ่าเชื้อโรคโดยการผึ่งแดดให้แห้งหลังการใช้งานทุกวันในบริเวณที่จัดไว้เฉพาะน้ำเสียที่เกิดจากการล้างรถเข็นให้ระบายเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

๔) เส้นทางและเวลาในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ

(๑) กำหนดเส้นทางในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อที่แน่นอน

(๒) กำหนดเวลาและความถี่ในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน

- เก็บขนมูลฝอยติดเชื้อจากอาคารมายังที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อทุกวัน ในเวลา ๐๘.๓๐- ๑๐.๐๐น. และเวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

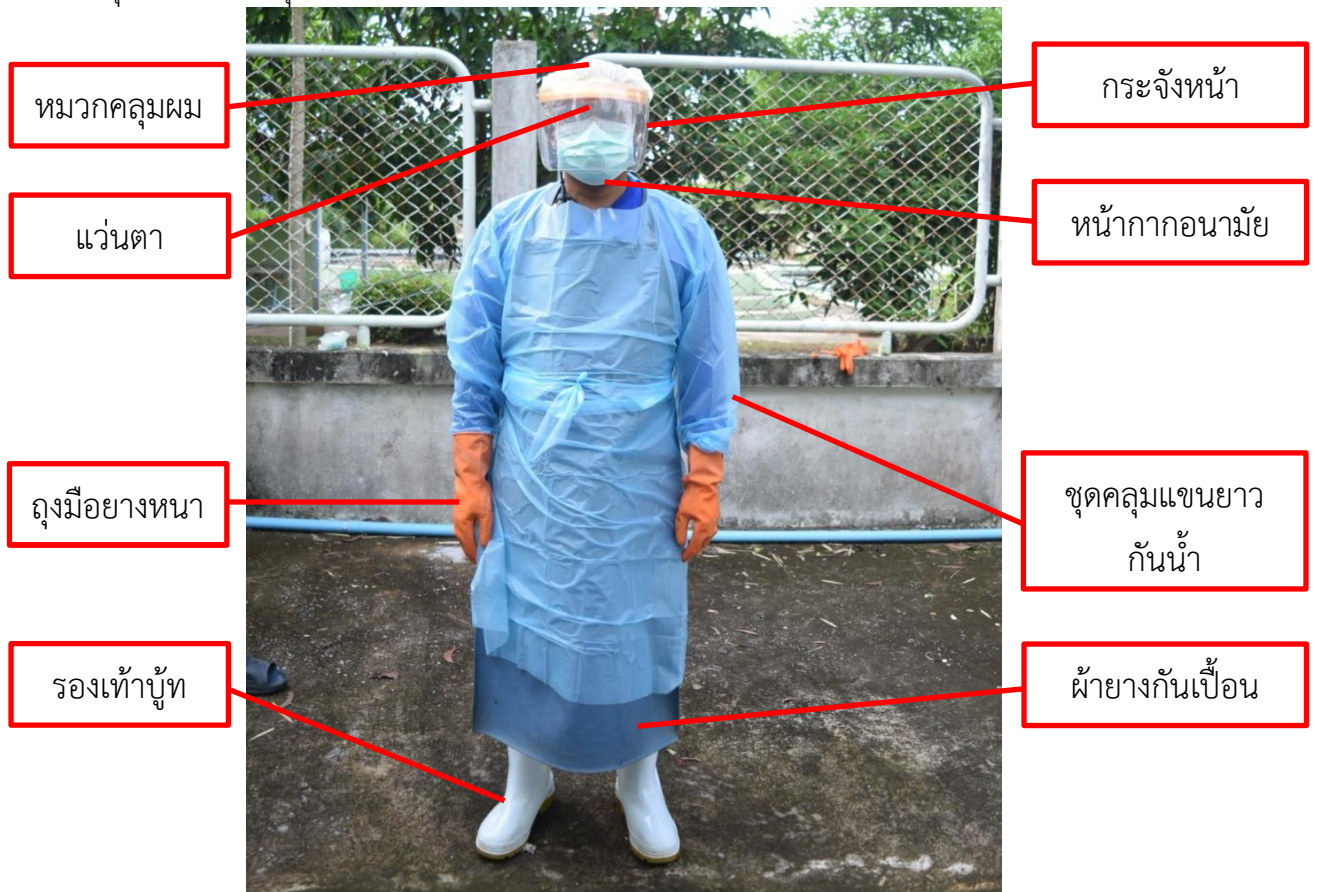
- บริษัทภายนอกจะมารับมูลฝอยติดเชื้อและขนย้ายไปกำจัดสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

(๓) ห้ามผู้ปฏิบัติงานแวะพักในระหว่างเก็บขนมูลฝอย

๓.๓.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) ก่อนปฏิบัติงาน

(๑) ถอดเครื่องประดับออกทุกชิ้น และแต่งกายให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ สวมเสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ ผ้ายางกันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง สวมหน้ากาก แว่นป้องกันตา กระจังกันใบหน้า หมวกคลุมผม และสวมถุงมือยางหนา ดังภาพ

ภาพที่ ๑๐ การแต่งการสำหรับเก็บมูลฝอยติดเชื้อ

*หมายเหตุ หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยร้าว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือทันที การถอดถุงมือ ควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่มือใหม่

(๒) เตรียมภาชนะบรรจุมูลฝอยให้เพียงพอต่อการรองรับมูลฝอยที่จะทำการเก็บขน และอุปกรณ์สำหรับหยิบจับมูลฝอยติดเชื้อหากมูลฝอยติดเชื้อเกิดการตกหล่น

๒) ขณะปฏิบัติงาน

(๑) ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อตามอาคารต่างๆ ในเวลา ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น. และเวลา ๑๖.๐๐-๑๖.๓๐ น.

ภาพที่ ๑๑ ขั้นตอนการจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อ

*หมายเหตุ หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยร้าว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือใหม่ทันที การถอดถุงมือ ควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสผิวด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่มือใหม่

(๒) ตรวจสอบความเรียบร้อยของถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อก่อนนำไปใส่ภาชนะรวบรวมทุกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าถุงไม่รั่วซึมหรือขาด และผูกคอถุงเข้าด้วยกันหรือด้วยเชือกให้เรียบร้อย หากถุงบรรจุมูลฝอยรั่วไหลให้นำถุงบรรจุมูลฝอยอีกใบมาสวมรอง หากมีสารน้ำหกรั่วลงบนพื้นให้ซับด้วยกระดาษโดยหมุนเป็นวงกลมจากด้านนอกสู่ด้านในแล้วทิ้งกระดาษลงถุงบรรจุมูลฝอยติดเชื้อ แล้วจึงราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อทิ้งไว้อย่างน้อย ๓ นาที ก่อนเช็ดพื้นออกตามปกติ

(๓) นำถุงบรรจุขนมูลฝอยติดเชื้อใส่ภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เตรียมไว้อย่างระมัดระวัง โดยจับบริเวณคอถุงให้ห่างจากตัว ไม่อ้อม ลาก หรือโยน

(๔) เคลื่อนย้ายพาหนะสำหรับเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อมายังที่พักรวมมูลฝอยตามเส้นทางที่กำหนด โดยห้ามผู้ปฏิบัติงานแวะพักหรือรับประทานอาหารระหว่างปฏิบัติงาน

ภาพที่ ๑๒ การขนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ

(๕) เมื่อเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อเข้าไปยังที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อเรียบร้อยแล้ว ให้ปิดล็อคประตูให้เรียบร้อยทุกครั้ง

ภาพที่ ๑๓ ที่พักรวมมูลฝอยติดเชื้อ

๓) หลังปฏิบัติงาน

(๑) หลังจากเก็บขมูลฝอยทั่วไปเรียบร้อยแล้ว ให้ล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ ถังรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ และผึ่งแดดให้แห้ง

ภาพที่ ๑๔ การล้างทำความสะอาดถังเก็บมูลฝอยติดเชื้อ

(๒) ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลออก ตามลำดับดังนี้ ถุงมือยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข็ง ผ้าเยี่ยงกันเปื้อน เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ กระบังกันใบหน้า แวนป้องกันตา หมวกคลุมผม และหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้ง ถอดอุปกรณ์ป้องกันร่างกายแต่ละชนิด อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอยติดเชื้อ

(๓) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แวนป้องกันตา กระบังใบหน้า รองเท้าพื้นยางหุ้มแข็ง ผ้าเยี่ยงกันเปื้อน ให้ทำความสะอาดโดยแช่ด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่มีความเข้มข้น ๑,๐๐๐ ppm นาน ๓๐ นาที ล้างและตากแดดให้แห้ง แล้วเช็ดซ้ำด้วยแอลกอฮอล์๗๐%

ภาพที่ ๑๕ การล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ป้องกัน

(๔) ชำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

ภาพที่ ๑๖ การล้างทำความสะอาดร่างกาย

๓.๔ มูลฝอยอันตราย (Hazardous waste) หมายถึง มูลฝอยที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระจกสเปร์ยบรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

๓.๔.๑ การคัดแยก สามารถคัดแยกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) ของเสียอันตราย ประเภทผลิตภัณฑ์/เภสัชภัณฑ์

ยาที่หมดอายุ เสื่อมคุณภาพถูกปนเปื้อน ถูกทิ้งเนื่องจากไม่ต้องการใช้แล้ว ให้คัดแยกและเก็บในภาชนะ/หีบ/ห่อเดิม และติดฉลากชื่อประเภทของเสีย อันตรายให้ชัดเจน

๒) ของเสียอันตรายประเภทที่มีโลหะหนัก เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ กระจกสเปร์ย เป็นต้น เป็นของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในทุกระดับของโรงพยาบาล ซึ่งหากสารที่บรรจุภายในผลิตภัณฑ์รั่วซึมออกมาอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ ให้คัดแยกเก็บในภาชนะเก็บใส่ถุงสีเทาติดป้ายและฉลากชื่อประเภทของเสียอันตรายให้ชัดเจน

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวม

๑) ภาชนะบรรจุ

การกำหนดคุณลักษณะของภาชนะบรรจุของเสียอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระจกสเปร์ย กระจกสารฆ่าแมลง ภาชนะบรรจุสารอันตรายต่างๆ ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ มี เกณฑ์ดังนี้

(๑) มีลักษณะแข็งแรง ทนทาน ตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรมหรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

(๒) ได้รับการออกแบบให้สามารถป้องกันน้ำฝน แสงวัน หนู แมว สุนัขและสัตว์อื่นๆ ไม่ให้สัมผัสหรือคุ้ยเขี่ย

(ก) ชิ้นส่วนต่างๆสามารถถอดประกอบได้ง่าย เพื่อความสะดวกในการถ่ายเทของเสียอันตราย และล้างทำความสะอาด

(ข) ทำจากวัสดุที่ทนการกัดกร่อน และไม่เป็นสนิม

(ค) มีน้ำหนักเบา และมีขนาดพอเหมาะ เพื่อความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายและถ่ายเทขยะ

(ง) ไม่มีสารพิษเป็นส่วนประกอบ และกรณีใช้สารเติมแต่งให้มีปริมาณในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

(จ) หากเป็นถุงหรือถังพลาสติก ควรผลิตจากพลาสติกใช้แล้ว ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ โดยน้ำหนัก

(ฉ) รูปแบบของถุงหรือถังรองรับของเสียอันตราย ควรจะมีสีหรือสัญลักษณ์ที่ชัดเจน ดังนี้

- เป็นถุงสีส้ม หรือถุงสีอื่นไม่รวมถึงสีน้ำเงิน สีเขียว และสีเหลือง กรณีที่ใช้ถังสีอื่นให้ทาสี หรือ คัดแถบสีส้มขนาดที่เหมาะสม ไม่หลุดหรือลอกออกได้ง่ายไว้บนถังในจุดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในระยะไม่เกิน ๑๕ เมตร สำหรับรองรับขยะอันตรายหรือมูลฝอยอันตราย

- ในกรณีที่ใช้ถุงบรรจุของเสียอันตราย ควรเลือกถุงที่สามารถมองเห็นของเสียที่บรรจุในถังได้ และ/หรือมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกหรือวัสดุสีส้ม และไม่ควรใช้บรรจุของเสียอันตรายจำพวกของเหลว มีฤทธิ์กัดกร่อน หรือของมีคม

๒) วิธีการเก็บรวบรวม

(๑) ของเสียอันตรายประเภทยาอายุ ได้ดำเนินการดังนี้

- ส่งคืนบริษัทฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเป็นชุดใหม่ ส่วนยาที่หมดอายุ บริษัทจะดำเนินการทำลาย ตามขั้นตอน

- กรณีหากบริษัทไม่รับทำลาย ทางโรงพยาบาลจะแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายยา เพื่อพิจารณาและดำเนินการส่งยาที่หมดอายุทำลาย สำหรับยาเม็ดละลายน้ำ ถ้าแตกตัวทิ้งลงรางน้ำที่มีการผ่านระบบบำบัด และยาฉีด amp vial หัก amp ดูดยาออกเจือจางด้วยน้ำ เทที่ระบายน้ำที่มีการผ่านระบบบำบัด

(๒) ของเสียอันตรายประเภทที่มีโลหะหนัก เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ กระจกสเปรย์ ภาชนะบรรจุสารเคมีซีก้าง หม่าเชื้อ หม่าแมลง ควรแยกชนิดเก็บรวบรวมและนำส่งไปยังที่พักรวมมูลฝอย โดยแต่ละชนิดมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- ใช้ให้หมดก่อนทั้งภาชนะบรรจุ และไม่ควรทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไป หากเป็นของเสียอันตรายชนิดเดียวกันขนาดเล็ก ให้เก็บรวบรวมในภาชนะที่ทนทาน ไม่รั่วซึมแล้วทำเครื่องหมายให้ชัดเจน

- ห้ามทุบกระจกสเปรย์หรือหลอดไฟ และห้ามทุบแยกชิ้นส่วนแบตเตอรี่มือถือ แบตเตอรี่รถยนต์และถ่านไฟฉาย ควรเก็บรวบรวมไว้ในภาชนะ ถุงหรือกล่องมัดหรือปิดปากถุง/กล่องให้มิดชิด

- เมื่อเปลี่ยนหลอดไฟลูออเรสเซนต์ ให้นำซากเก่ามาใส่ของบรรจุหลอดใหม่ หรือห่อหนังสือพิมพ์มัดหรือรวมไว้ในกล่องแข็งแรง รมั้ดระวังอย่าทำให้หลอดแตก

๓) ที่พักรวมมูลฝอย

(๑) อาคารพักรวมมูลฝอยอันตราย ต้องมีการออกแบบและใช้วัสดุให้เหมาะสม เช่น ทนไฟได้ ไม่ถูกกัดกร่อน มีระบบระบายอากาศที่เพียงพอ เป็นต้น

(๒) สถานที่กักเก็บของเสียอันตรายควรเป็นสถานที่ปิด เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเสียสู่ภายนอก มีระบบควบคุมการระบายอากาศ พื้นผิวต้องทำด้วยวัสดุซึ่งทนต่อการทำลายจากของเสียที่จัดเก็บของเสีย ประเภทกรด-ด่าง ที่มีความกัดกร่อนสูง เป็นต้น

(๓) มีอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แวนตานิรภัย หน้ากาก ป้องกันสารเคมี เป็นต้น

(๔) จัดให้มีที่ล้างมือ อุปกรณ์ทำความสะอาดร่างกายที่พร้อมใช้งานเสมอ และห้อง ผลิตเปลี่ยนชุดทำงานที่เพียงพอเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงาน

*หมายเหตุ องค์กรประกอบต่างๆ ของสถานที่พักรวมของเสียอันตราย ให้ออกแบบตามความ จำเป็นของการใช้งานและความเหมาะสม

๕) พาหนะสำหรับเก็บขน

(๑) พาหนะในการเก็บ/ขน/เคลื่อนย้ายของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดในแต่ละจุดของ โรงพยาบาลไปยังสถานที่เก็บสะสมหรือสถานที่กักเก็บรวบรวม ได้กำหนดแนวทางที่ถูกต้องหลักวิชาการและเป็น ครอบแบบแผนสำหรับ ปฏิบัติทั่วไปดังนี้

- ตัวพาหนะต้องปิดป้ายสัญลักษณ์ หรือข้อความที่ชัดเจนระบุว่าเป็นพาหนะ สำหรับเก็บ รวบรวมของเสียอันตราย

- ตัวพาหนะต้องทำด้วยโลหะที่มีความคงทนตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมหรือมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ถัง/กล่องสำหรับบรรจุของเสียจะต้องมีลักษณะปกปิดมิดชิด

- ระดับที่ยกของเสียอันตรายใส่ในพาหนะไม่ควรให้สูงเกิน ๑.๖ เมตร หรือระดับที่ปลอดภัย ต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน

- โครงสร้างของพาหนะต้องมีลักษณะที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่เป็นสนิม

๖) เจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอย

(๑) ผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยอันตรายต้องมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยอันตราย

(๒) ผู้ปฏิบัติงานต้องสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ได้แก่

- ถุงมือยางชนิดยางหนาเพื่อความแข็งแรงทนทานต่องานหนัก ป้องกันการฉีกขาด หรือถุง มือกันความร้อน โดยมีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

(ก) ถอดเครื่องประดับทุกครั้งก่อนสวมถุงมือ

(ข) สวมถุงมือทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ตรวจสอบว่ามีรอยฉีกขาดหรือไม่

(ค) สวมถุงมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่ง

(ง) เมื่อพบว่าถุงมือขาดมีรูรั่วขณะปฏิบัติงานให้ถอดถุงมือเดิมออก ล้างมือให้สะอาด แล้วเปลี่ยนถุงมือใหม่

(จ) การถอดถุงมือควรระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกถุงมือแล้ว ล้างมือด้วยน้ำและ น้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อทำลายเชื้อบนผิวหนังที่อาจติดมา เนื่องจากถุงมือรั่วหรือขาดระหว่างใช้งาน

*หมายเหตุ ถุงมือที่ใช้ครั้งเดียวทิ้งลงในภาชนะที่ปิดมิดชิด สำหรับถุงมือที่นำกลับมาใช้ใหม่ ห้ามล้างมือ ขณะสวมถุงมือแต่ให้ถอดถุงมือออกใส่ถังที่มีฝาปิด นำไปทำลายเชื้อแล้วล้างให้สะอาดด้วยน้ำผสมผงซักฟอก ตากแดดให้แห้งเพื่อฆ่าเชื้อโรค แล้วล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหลังถอดถุงมือทันที

- ผ้ากันเปื้อน ไซป้องกันสิ่งสกปรก เช่น เลือด สารคัดหลั่ง ไม่ควรหยิบจับบริเวณด้านนอก ผ้ายาง การถอดควรม้วนให้ด้านนอกอยู่ด้านในการทำความสะอาดใส่ในถังที่ใส่น้ำยาฆ่าเชื้อที่เตรียมไว้ แช่ไว้ ๓๐ นาที จากนั้นนำมาซักด้วยผงซักฟอก ตาก แดดให้แห้ง

- ฝาปิดปาก-ปิดจุก เป็นอุปกรณ์ช่วยป้องกันฝุ่นละออง สารคัดหลั่ง กระจก สัมผัส ร่างกาย ควรสวมให้กระชับกับใบหน้า หากเปื่อยกขึ้นควรเปลี่ยนใหม่

- รองเท้าพื้นยางหุ้มแข็ง ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับหน้าแข้งและเท้า รวมทั้งป้องกันการเปื้อนสิ่งสกปรกด้วย วิธีทำความสะอาดถ้าไม่เปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งให้ด้วยล้างผงซักฟอก กรณีเปื้อนต้องแช่มาเชื่อก่อนแล้วค่อยซักตากตามปกติ

- หมวกคลุมผม

*หมายเหตุ ถ้าขณะปฏิบัติงานร่างกายหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายไปสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อ ผู้ปฏิบัติงานต้องทำความสะอาดร่างกายหรือส่วนที่สัมผัสมูลฝอยติดเชื้อทันที

ควรระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกถุงมือ และหากถุงมือรั่วหรือขาดระหว่างปฏิบัติงานให้ล้างมือด้วยน้ำและน้ำยาฆ่าเชื้อ

(ก) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บขนเป็นการเฉพาะ โดยต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อย่างน้อย ๑ คน เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดูแลระบบทั้งการเก็บขนหรือการจัด

๗) เส้นทางและเวลาในการเก็บขนมูลฝอย

(๑) กำหนดเส้นทางในการเก็บขนมูลฝอยอันตรายที่แน่นอน

(๒) กำหนดเวลาและความถี่ในการเก็บขนมูลฝอยที่แน่นอน

- เก็บขนมูลฝอยอันตรายจากจุดบริการมายังที่พักรวมมูลฝอยทุกวัน ในเวลา ๐๗.๓๐-๑๐.๐๐ น.

- เทศบาลเมืองศีลาเก็บขนมูลฝอยอันตรายไปกำจัดสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ทุกวันพุธ และวันเสาร์

(๓) ห้ามผู้ปฏิบัติงานแวะพักในระหว่างเก็บขนมูลฝอย

๘) เจ้าหน้าที่เก็บขนมูลฝอยอันตราย

(๑) ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในสถานที่กักเก็บของเสียอันตรายต้องสวมถุงมือ ผ้าปิดปาก ปิดจมูก รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันสารเคมีอื่นๆ ที่จำเป็นทุกครั้ง

(๒) ตรวจสอบของเสียอันตรายที่เก็บขนว่ามีการคัดแยกถูกต้อง และบรรจุในภาชนะที่เหมาะสมสำหรับของเสียแต่ละประเภท มีการติดฉลากและระบุรายละเอียดต่างๆ ให้ครบถ้วนชัดเจน โดยฉลากนั้นต้องคงทนเพื่อป้องกันการสูญหายและไม่เสื่อมสภาพหรือชำรุดได้ง่าย สำหรับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดข้อมูลบนฉลากเดิมนั้นต้องลบข้อความเดิมให้หมดแล้วจึงระบุรายละเอียดของเสียอันตรายที่บรรจุใหม่ หรือเอาฉลากเดิมออกแล้วติดฉลากใหม่แทน

(๓) ต้องมีการบันทึกการดำเนินงานซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของเสียอันตรายที่รับ วัน เวลา และการจัดเก็บ

(๔) ไม่ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารขณะปฏิบัติงาน

(๕) เก็บขนมูลฝอยตามเส้นทางที่กำหนดและไม่แวะพักขณะปฏิบัติงาน

๙) ระบบติดตามตรวจสอบ

(๑) ต้องมีการชั่งน้ำหนักของเสียอันตรายแต่ละประเภท และมีการจดบันทึกน้ำหนักโดยกรอกในแบบฟอร์มบันทึกรายวัน

(๒) ตรวจสอบความเรียบร้อยของการบรรจุของเสียก่อนออกจากสถานที่กักเก็บ เช่น ถ้ำรถขนส่งเป็นกระบะเปิดให้ใช้ผ้าใบปิดคลุมให้เรียบร้อย

๑๐) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) ก่อนปฏิบัติงาน

(๑) ผู้ปฏิบัติงานเก็บขนมูลฝอยต้องแต่งกายให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน โดยถอดเครื่องประดับออกทุกชิ้น และสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ สวมรองเท้าบูท หน้ากากอนามัย ผ้ากันเปื้อน และถุงมือยางอย่างหนาให้เรียบร้อยตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ดังภาพ

ภาพที่ ๑๗ การแต่งกายก่อนการปฏิบัติงาน

*หมายเหตุ หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยร้าว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือทันที การถอดถุงมือ ควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่มือ

(๒) เตรียมภาชนะบรรจุมูลฝอยให้เพียงพอต่อการรองรับมูลฝอยที่จะทำการเก็บขน

๒) ขณะปฏิบัติงาน

(๑) ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยอันตรายตามจุดให้บริการ ในเวลา ๐๗.๓๐-๑๐.๐๐ น. ตามเส้นทางที่กำหนดไว้ โดยห้ามผู้ปฏิบัติงานแฉะพักหรือรับประทานอาหารระหว่างปฏิบัติงาน

(๒) ตรวจสอบความเรียบร้อยของถุงบรรจุมูลฝอยก่อนนำไปใส่ภาชนะรวบรวม เพื่อให้แน่ใจว่าถุงไม่รั่วซึมหรือขาด และผูกคอถุงเข้าด้วยกันหรือด้วยเชือกให้เรียบร้อย หากถุงบรรจุมูลฝอยรั่วไหลให้นำถุงบรรจุมูลฝอยอีกใบมาสวมรอง

(๓) นำถุงบรรจุขนมูลฝอยอันตรายใส่ภาชนะถังบรรจุมูลฝอยอันตรายที่เตรียมไว้อย่างระมัดระวัง โดยจับยกบริเวณคอถุงให้ห่างจากตัว ไม่อุ้ม ลาก หรือโยน

(๔) นำภาชนะบรรจุมูลฝอยใส่ภาชนะที่ใช้สำหรับเก็บขนมาอย่างที่พักรวมมูลฝอยตามเส้นทางที่กำหนดไว้

(๕) ตรวจสอบเช็คถุงบรรจุมูลฝอยอันตรายแล้วตรวจนับจำนวนบันทึกข้อมูล ลงในแบบฟอร์มรายวัน หลังจากนั้นจับเก็บยังที่พักรวมมูลฝอยอันตราย

(๖) เทศบาลเมืองศีลาจะเป็นผู้นำมูลฝอยอันตราย ไปกำจัดในวันพุธ และวันเสาร์ ของทุกสัปดาห์

๓) หลังปฏิบัติงาน

(๑) หลังจากเก็บขนมูลฝอยทั่วไปเรียบร้อยแล้ว ให้ล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงถังรวบรวมมูลฝอย และผึ่งแดดให้แห้ง

(๒) นำถังที่ผ่านการทำความสะอาด และผึ่งแดดจนแห้งเรียบร้อยแล้วไปเก็บไว้ภายในห้องเก็บถังขยะสะอาด เพื่อรอการนำไปใช้งาน

(๓) ล้างทำความสะอาดพาหนะสำหรับเคลื่อนย้ายมูลฝอย และผึ่งให้แห้ง

(๔) นำถังรวบรวมมูลฝอยที่ผ่านการทำความสะอาดแล้วไปตั้งไว้ตามจุดที่กำหนด

(๕) ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลออก ตามลำดับดังนี้ ถังมือยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ หมวกคลุมผม และหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้ง ถอดอุปกรณ์ป้องกันร่างกายแต่ละชนิด อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอย

(๖) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แวนป้องกันตา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน ให้ทำความสะอาดโดยแช่ด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่มีความเข้มข้น ๑,๐๐๐ ppm นาน ๓๐ นาที ล้างและตากแดดให้แห้ง แล้วเช็ดซ้ำด้วยแอลกอฮอล์๗๐%

(๗) ซ้ำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตราย

มูลฝอยทั่วไป		มูลฝอยรีไซเคิล	มูลฝอยอันตราย		มูลฝอยติดเชื้อ	
(ย่อยสลายเร็ว) เศษใบไม้ กิ่งไม้ เศษอาหาร ผัก ผลไม้	(ย่อยสลายได้ยาก) เศษผ้า เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร	กระดาษ ก่อลัง ขวด พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋องน้ำอัดลม พลาสติกแข็ง	ยาหมดอายุ	หลอดไฟ กระจก แบตเตอรี่ สเปร์ย ถ่านอัลคาไลน์	สำลี ก๊อช เศษผ้า เบื่อนเลือดและสารคัด หลั่ง ถุงมือชนิดใส่แล้ว ทิ้ง แพนเพิส ผ้าปิด ปาก	ไบมิต เข็มฉีดยา เข็ม น้ำเกลือ กระจกฉีดยา ที่ติดเข็ม เข็มเย็บแผล หลอดแก้ว เครื่องมือที่ แหลมคมที่ใช้กับผู้ป่วย
การกำจัด	การกำจัด	การกำจัด	การกำจัด	การกำจัด	การกำจัด	การกำจัด
แยกใส่ถุงพลาสติก สีดำ <u>ทิ้งที่ถังสีเขียว</u> ตามจุดบริการ	แยกใส่ถุงพลาสติก สีดำ <u>ทิ้งที่ถังสีเขียว</u> ตามจุดบริการ	แยกใส่ถุงพลาสติก สีดำ <u>ทิ้งที่ถังสีเหลือง</u> หรือ นำไปวางตามจุดบริการ เพื่อนำไปจำหน่าย หรือ แปรรูป นำกลับมาใช้ ใหม่	ส่งคืนบริษัทฯ หรือ แต่งตั้ง คณะกรรมการ ทำลายยา	แยกบรรจุใส่ ถุงพลาสติก หรือทิ้ง <u>ที่ถังสีแดง</u> ตามจุด บริการ	แยกบรรจุใส่ ถุงพลาสติก สีแดง และทิ้งที่ถังมูลฝอยติด เชื้อ เท่านั้น ตามหอ ผู้ป่วย	แยกใส่ภาชนะเฉพาะที่ ป้องกันการทิ่มแทง เช่น <u>กระปุกแดง</u>
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
เทศบาลศิลา ทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ (ถ้าใบไม้ทั้งหมดเฉพาะใน รพ.)	โครงการ @ัญญ Exchange วันศุกร์สิ้นเดือน	ส่งคืนบริษัท	เทศบาลศิลา ทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์	เทศบาลศิลา ทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์	บริษัทพี ซี คอมบายน์ เซอร์วิส นำไปกำจัดทุกวันศุกร์	

ภาพที่ ๑๘ การจัดการมูลฝอย และของเสียอันตราย

บทที่ ๔

การบันทึกและการรายงานข้อมูล

๑. แบบฟอร์มการบันทึกปริมาณมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย (ประจำวัน)

แบบบันทึกปริมาณขยะมูลฝอย

ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้เก็บขยะ..... อาคาร/สถานที่.....
 ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ประเภทของขยะมูลฝอย	หน่วย	วัน							รวม
		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	
ขยะอินทรีย์	กิโลกรัม								
ขยะรีไซเคิล	กิโลกรัม								
- แก้ว	กิโลกรัม								
- กระดาษ	กิโลกรัม								
- ขวดน้ำพลาสติก (PET)	กิโลกรัม								
- กระป๋องอลูมิเนียม	กิโลกรัม								
- ขยะรีไซเคิลอื่นๆ	กิโลกรัม								
ขยะอันตราย	กิโลกรัม								
- หลอดไฟ	กิโลกรัม								
- ถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่	กิโลกรัม								
	กิโลกรัม								
ขยะทั่วไป	กิโลกรัม								
- ถุงพลาสติกหิ้ว	ใบ								
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง	ใบ								
- โฟมบรรจุอาหาร	ใบ								
รวม									

ภาพที่ ๑๙ แบบฟอร์มการบันทึกปริมาณมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยอันตราย (ประจำวัน)

๒. แบบฟอร์มการบันทึกมูลฝอยติดเชื้อ (รายสัปดาห์)

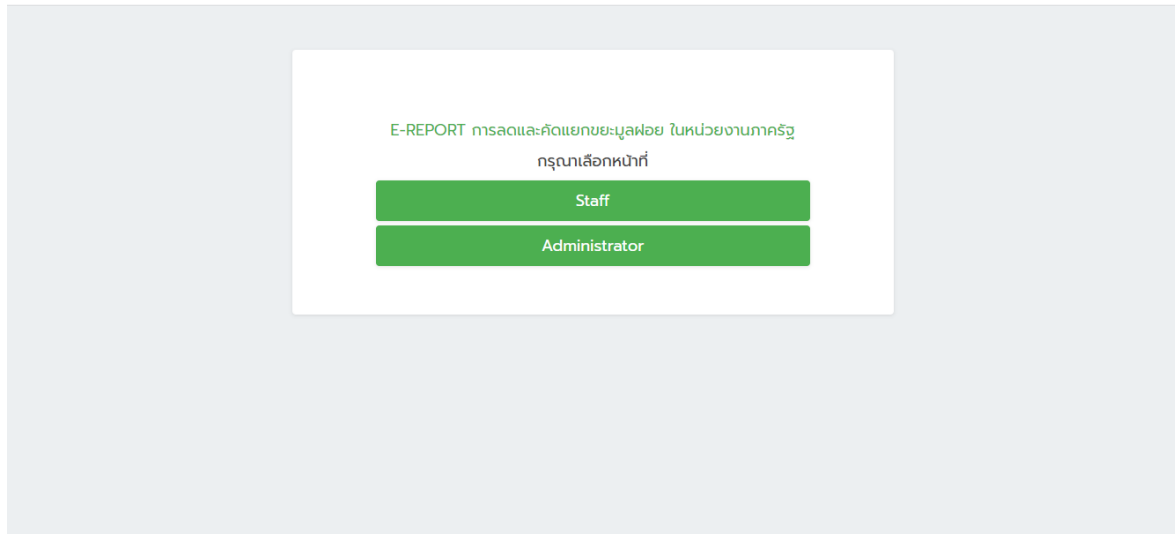
แบบฟอร์มการบันทึกขยะมูลฝอยติดเชื้อ ประจำปี.....

เดือน	ครั้ง	จำนวนมูลฝอยติดเชื้อ (กิโลกรัม)	ราวมื้อชื่อ ผู้รับผิดชอบ	เดือน	ครั้ง	จำนวนมูลฝอยติดเชื้อ (กิโลกรัม)	ราวมื้อชื่อ ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน	1			พฤศจิกายน	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
ธันวาคม	1			ธันวาคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
มกราคม	1			มกราคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
กุมภาพันธ์	1			กุมภาพันธ์	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
มีนาคม	1			มีนาคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
เมษายน	1			เมษายน	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
พฤษภาคม	1			พฤษภาคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
มิถุนายน	1			มิถุนายน	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
กรกฎาคม	1			กรกฎาคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		
สิงหาคม	1			สิงหาคม	1		
	2				2		
	3				3		
	4				4		
	5				5		

ภาพที่ ๒๐ แบบฟอร์มการบันทึกมูลฝอยติดเชื้อ (รายสัปดาห์)

๓. การรายงานข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ (รายเดือน)

ขั้นตอนที่ ๑ การเข้าสู่ระบบการลงข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ภาพที่ ๒๑ การเข้าสู่ระบบการลงข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๑.๑ เข้าเว็บไซต์ <http://e-report.pcd.go.th> ระบบจะแสดงหน้าจอหลัก เพื่อเข้าสู่การลงทะเบียน
เข้าสู่ระบบการลงข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๑.๒ เลือกหัวข้อ Staff

๑.๓ ลงชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน เพื่อเข้าสู่การลงทะเบียนเข้าสู่ระบบการลงข้อมูล E-REPORT
มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ขั้นตอนที่ ๒. การลงข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ รายเดือน

๑. เลือกหัวข้อ รายงานรายเดือน (ทั้งหมด ๑๒ เดือน)

The screenshot shows the dashboard for a staff member. The header includes the system name and the user's role. The main content area displays a dashboard with various data points and reports.

DASHBOARD :: ส่วนงานราชการ : โรงพยาบาลรัฐญารักษ์ขอนแก่น (Staff)

บุคลากร 415 คน		รายงานรายเดือน (ทั้งหมด 12 เดือน)							รายงาน 6 เดือน (ทั้งหมด 10 รายการ)								
ภายใน	ภายนอก	ส่ง	ยื่น...	ผ่าน	รอยืนยัน	รอดรอจลอบ	แก้ไข	เกินกำหนด	ตกลง	ส่ง	ยื่น...	ผ่าน	รอยืนยัน	รอดรอจลอบ	แก้ไข	เกินกำหนด	ตกลง
165	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2565

ปริมาณขยะประจำปี 2565

ภาพที่ ๒๒ การลงข้อมูล E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๒. เลือกรหัสข้อบันทึกข้อมูล

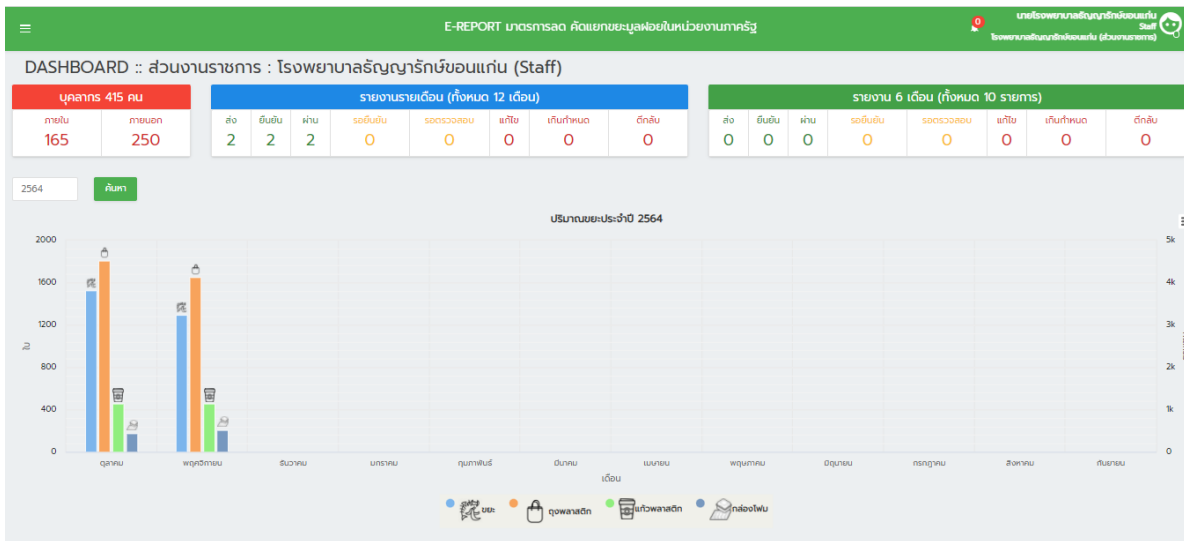
#	ปี	เดือน	สถานะ	จำนวนบุคลากร			วันทำงาน	ขยะ(กก.)	ถุง(ใบ)	แก้ว(ใบ)	โพลี(ใบ)	หมายเหตุตรวจสอบ	ดำเนินการ
				ภายใน	ภายนอก	ทั้งหมด							
1	2564	ตุลาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
2	2564	พฤศจิกายน	ยังไม่ส่งรายงาน										บันทึกข้อมูล
3	2564	ธันวาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
4	2565	มกราคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
5	2565	กุมภาพันธ์	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
6	2565	มีนาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
7	2565	เมษายน	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
8	2565	พฤษภาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
9	2565	มิถุนายน	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
10	2565	กรกฎาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์

ภาพที่ ๒๓ การลงข้อมูล E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ รายเดือน

๓. กรอกข้อมูลแต่ละหัวข้อ และทำการบันทึกรายงานรายเดือน

ภาพที่ ๒๔ กรอกข้อมูล E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบข้อมูล

ภาพที่ ๒๕ การตรวจสอบข้อมูล E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๑. หลังจากการบันทึกข้อมูลรายเดือนเรียบร้อยแล้วจะมีการแสดงผลการบันทึกข้อมูล
๒. รอการตรวจสอบจากทางเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบจากหน่วยงานภาครัฐ
๓. เลือกหัวข้อ ส่ง, ยื่นยื่น, ผ่าน เพื่อตรวจสอบรายการที่ได้บันทึก
๔. หลังจากเลือกหัวข้อ ส่ง, ยื่นยื่น, ผ่าน จะเข้าสู่หน้ายื่นยื่นที่ผ่านการตรวจสอบ

รายงานรายเดือน :: โรงพยาบาลรัฐญารักษ์ขอนแก่น

หน้าหลัก / รายงานรายเดือน :: โรงพยาบาลรัฐญารักษ์ขอนแก่น

รายงานรายเดือน ปีงบประมาณ 2564

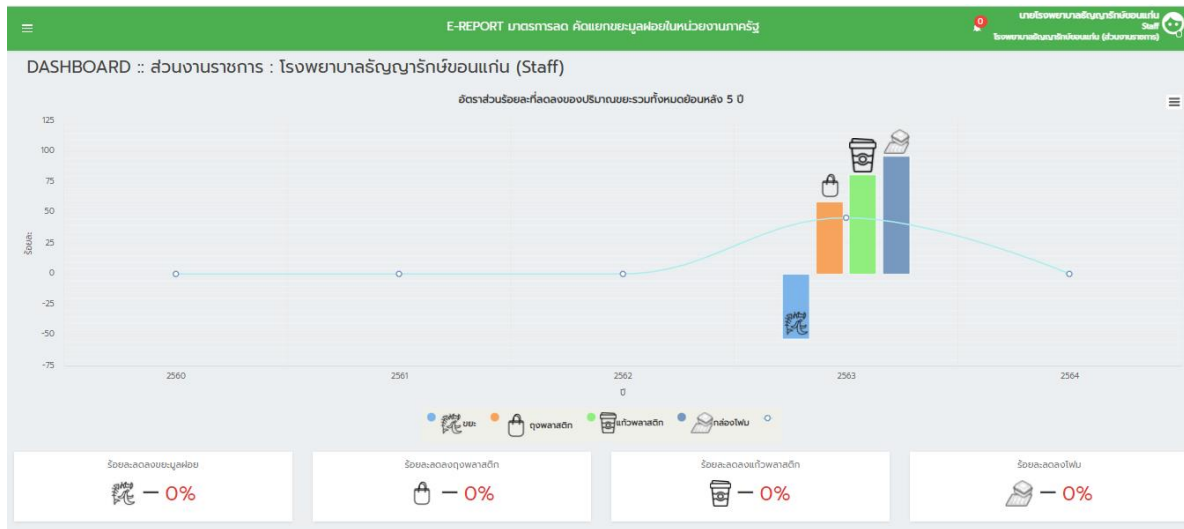
* วันสุดท้ายที่ส่งรายงานได้คือวันที่ 31/12/2564

#	ปี	เดือน	สถานะ	จำนวนบุคลากร			วันทำงาน	ขยะ(กก.)	ถุง(ใบ)	แก้ว(ใบ)	โพน(ใบ)	หมายเหตุตรวจสอบ	ดำเนินการ
				ภายใน	ภายนอก	ทั้งหมด							
1	2563	ตุลาคม	ตรวจสอบแล้ว	165	250	415	20	3,817.64	1,807	454	176		✓
2	2563	พฤศจิกายน	ตรวจสอบแล้ว	165	250	415	19	3,237.56	1,648	459	209		✓
3	2563	ธันวาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
4	2564	มกราคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
5	2564	กุมภาพันธ์	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
6	2564	มีนาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
7	2564	เมษายน	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
8	2564	พฤษภาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
9	2564	มิถุนายน	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
10	2564	กรกฎาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
11	2564	สิงหาคม	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์
12	2564	กันยายน	ยังไม่ส่งรายงาน										จัดการไฟล์

ภาพที่ ๒๖ การยื่นยื่นข้อมูล E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

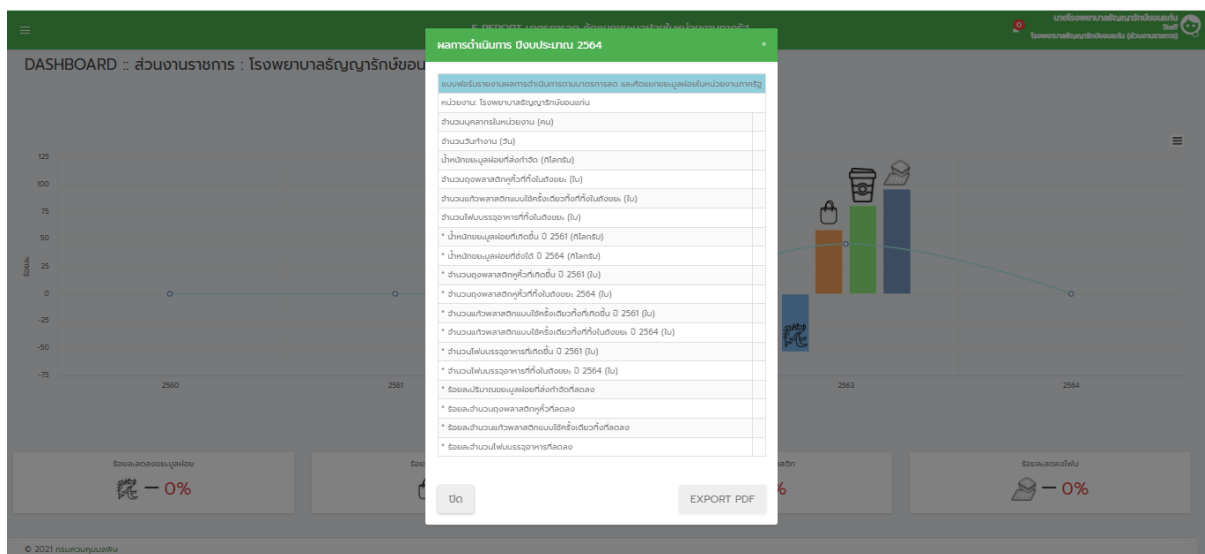
ขั้นตอนที่ ๔ การดาวน์โหลดรายงานผลการดำเนินการตามมาตรฐาน

๑. เลือกรหัสข้อร้องเรียนลดลงขยะมูลฝอย

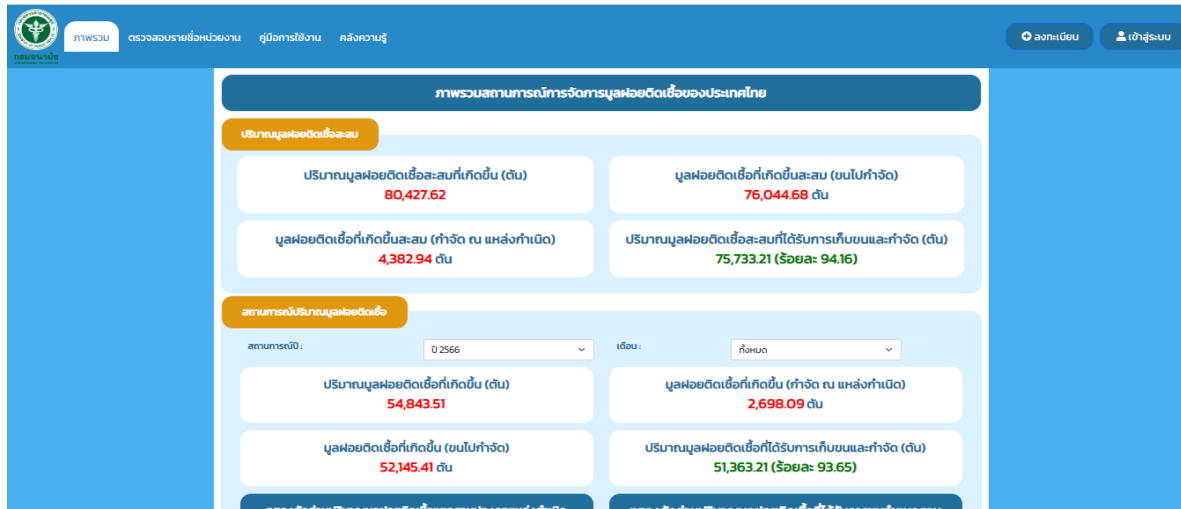
ภาพที่ ๒๗ การดาวน์โหลดรายงาน E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

๒. เลือกรหัสข้อ EXPORT PDF เพื่อดาวน์โหลดรายงานผลการดำเนินการตามมาตรฐาน

ภาพที่ ๒๘ รายงาน E-REPORT E-REPORT มาตรการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

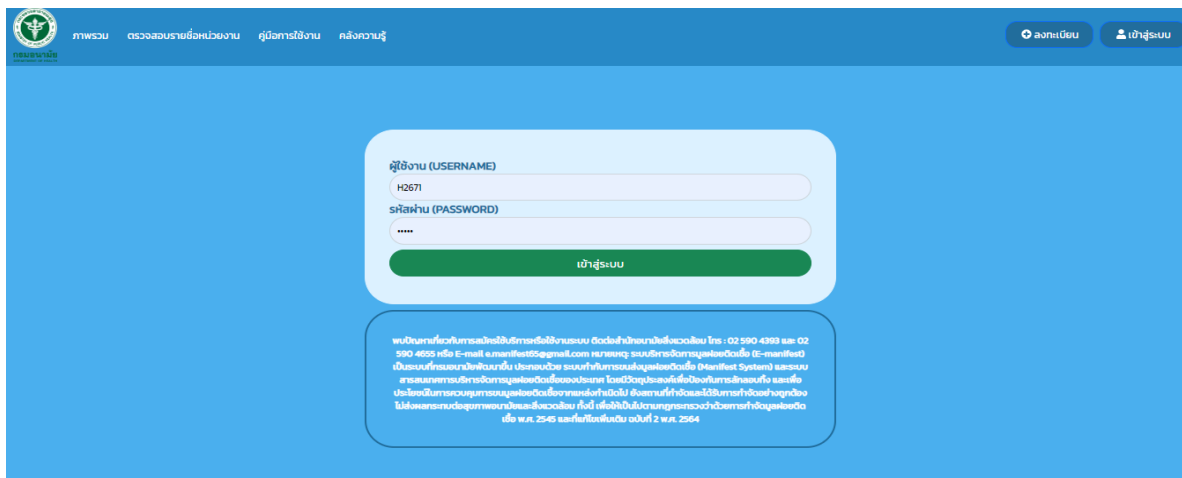
๔. ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย ขั้นตอนที่ ๑ การเข้าสู่ระบบการลงข้อมูล

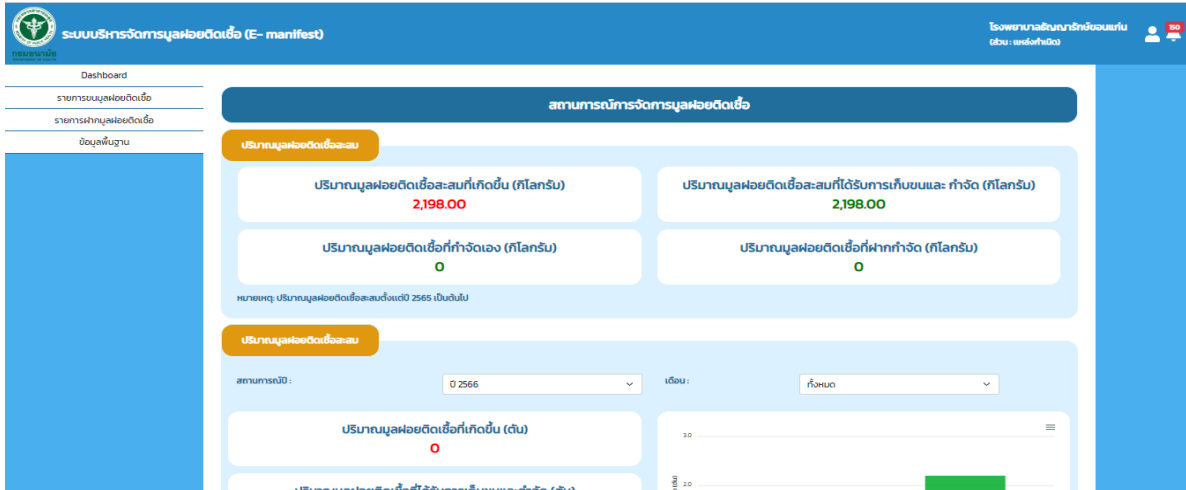
ภาพที่ ๒๙ การเข้าสู่ระบบการลงข้อมูล ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย

๑.๑ เข้าเว็บไซต์ <https://e-manifest.anamai.moph.go.th/> ระบบจะแสดงหน้าจอหลัก เพื่อเข้าสู่การลงทะเบียนเข้าระบบการลงข้อมูล ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย

๑.๒ ลงชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน เพื่อเข้าสู่การลงทะเบียนเข้าระบบการลงข้อมูล ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย

ภาพที่ ๓๐ การลงชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย

ภาพที่ ๓๑ ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย

ขั้นตอนที่ ๒ การลงข้อมูล ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย รายสัปดาห์

๑. เลือกหัวข้อ รายงานขนมูลฝอยติดเชื้อ

ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (E-manifest)

โรงพยาบาลรัตนารักษ์ขอนแก่น (ระบบ : แอร์ค่าดี)

Dashboard

- รายการมูลฝอยติดเชื้อ
- รายการฝากมูลฝอยติดเชื้อ
- ข้อมูลพื้นฐาน

รายงานมูลฝอย

หน่วยงานเก็บขน:

แสดงข้อมูลตามช่วงเวลา: ถึง

ปุ่ม: + เพิ่มรายการ, ค้นหา, ดาวน์โหลด

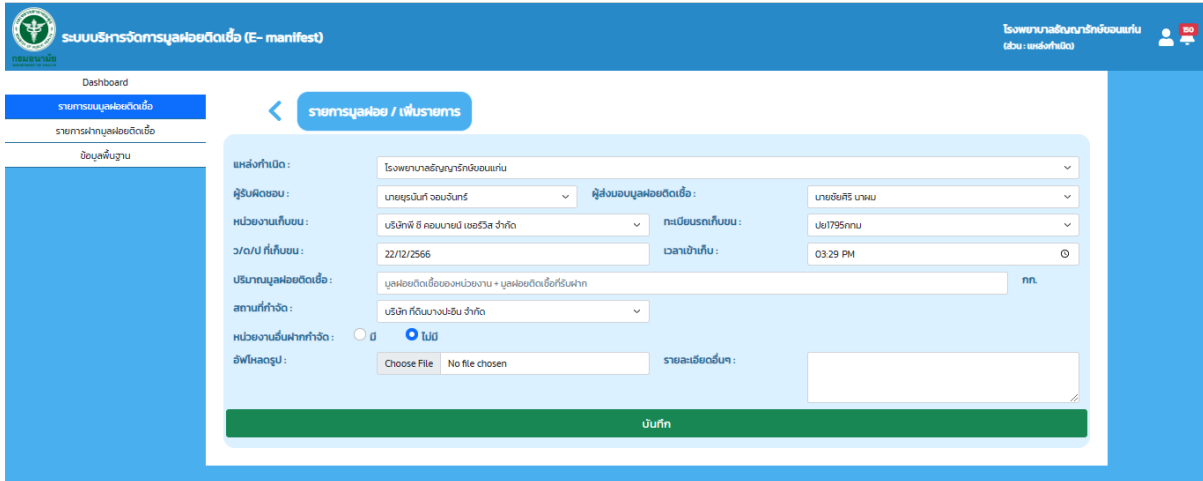
แสดง: ID, แถว

ลำดับ	เลขที่กำกับ	วันที่	หน่วยงานเก็บขน	ทะเบียนรถ	ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อของหน่วยงาน (กก.)	ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ฝาก (กก.)	ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อทั้งหมด (กก.)	สถานะ	พิมพ์			การจัดการ
									csv	xml	รูปภาพ	
1	661212-40022	08/12/2566 16:39น.	บริษัท 6 คอนบายน์ เซอร์วิส จำกัด	2นท6941ทน	104.00	0	104.00	กำลังเสร็จสิ้น				
2	661202-40002	01/12/2566 15:57น.	บริษัท 6 คอนบายน์ เซอร์วิส จำกัด	2นท6941ทน	54.00	0	54.00	กำลังเสร็จสิ้น				
3	661127-40011	24/11/2566 14:29น.	บริษัท 6 คอนบายน์ เซอร์วิส จำกัด	2นท6941ทน	67.00	0	67.00	กำลังเสร็จสิ้น				
4	661120-40020	17/11/2566 16:00น.	บริษัท 6 คอนบายน์ เซอร์วิส จำกัด	2นท6941ทน	59.00	0	59.00	กำลังเสร็จสิ้น				

ภาพที่ ๓๒ การลงข้อมูล ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย รายสัปดาห์

๒. เลือกหัวข้อ เพิ่มรายการ

๓. กรอกข้อมูลแต่ละหัวข้อ และทำการบันทึก

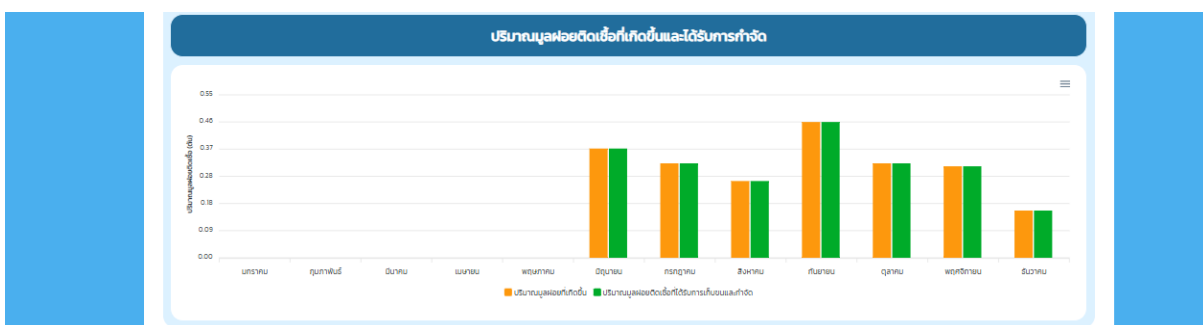
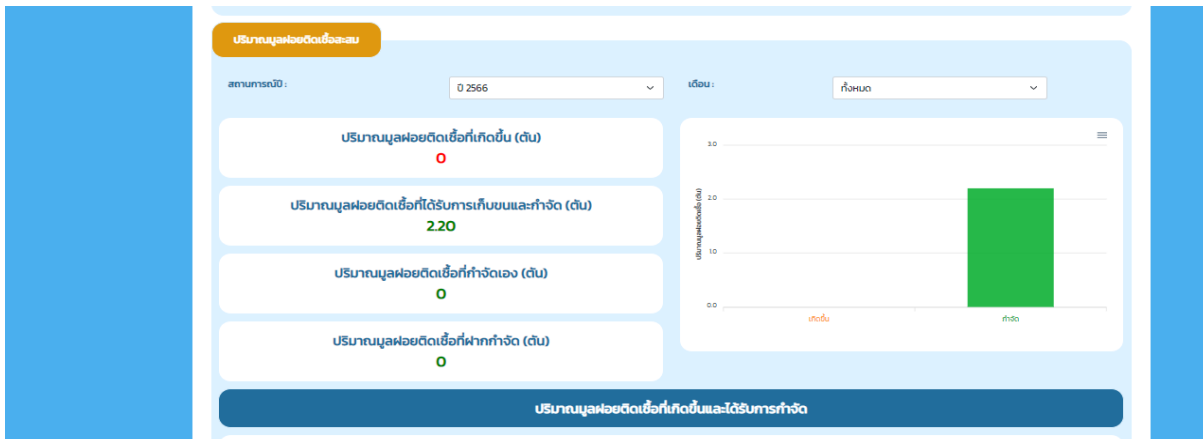

ภาพที่ ๓๓ การกรอกรายละเอียด ระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ กรมอนามัย รายสัปดาห์

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจเช็คสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

๑. เลือกรายชื่อสถานการณ์รายปี และสถานการณ์รายเดือน เพื่อดูสถานการณ์ ดังนี้

- ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้น (ต้น)
- ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการเก็บขนและกำจัด (ต้น)
- ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่กำจัดเอง (ต้น)
- ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ฝากกำจัด (ต้น)

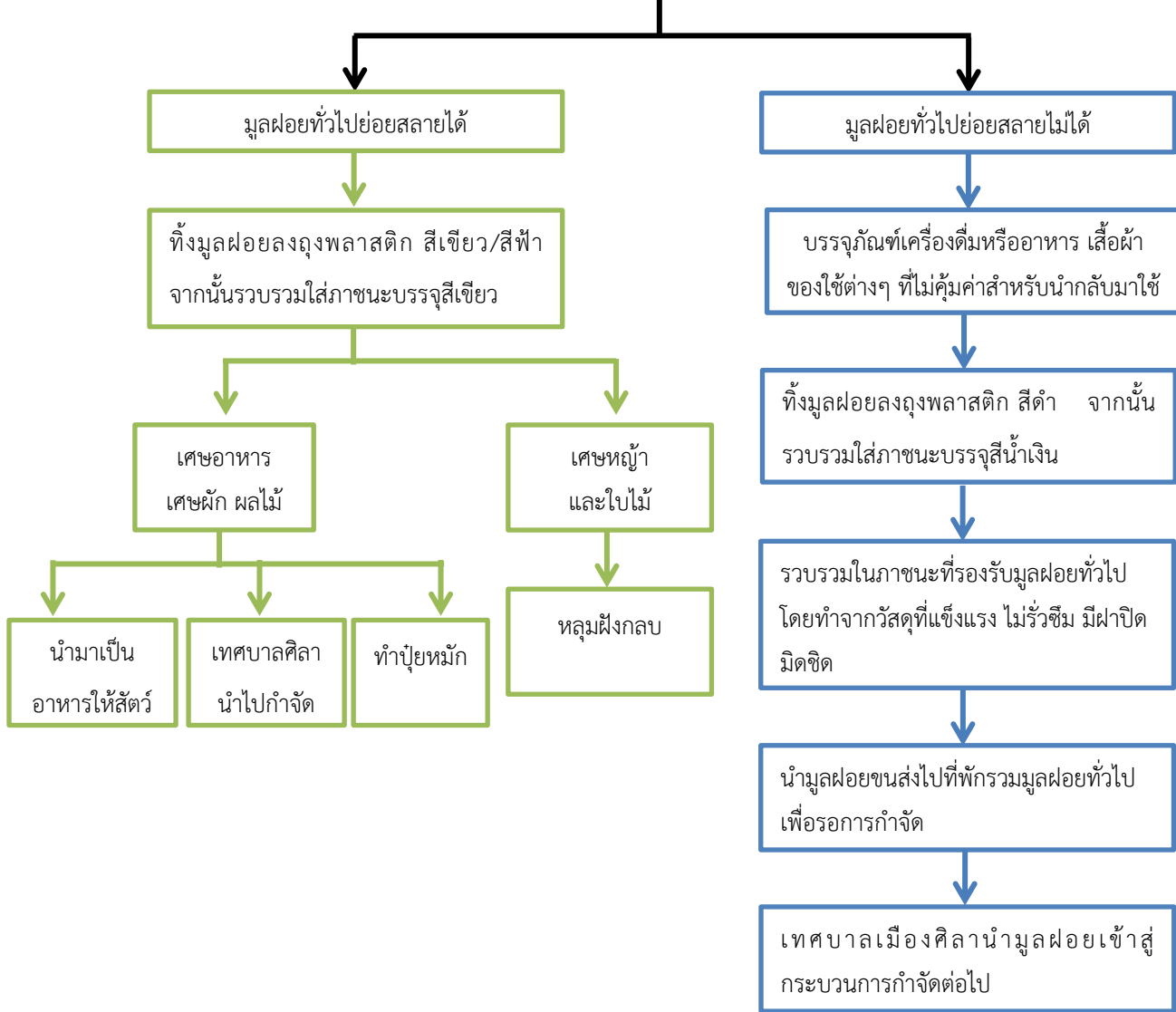

ภาพที่ ๓๔ สถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

ภาคผนวก

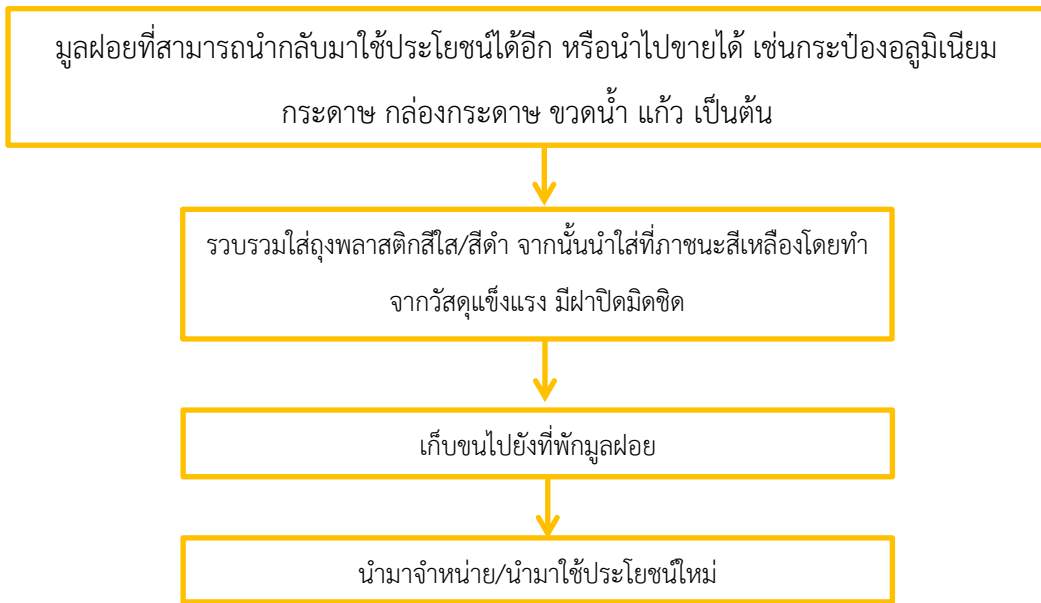
แนวทางการจัดการมูลฝอยทั่วไป

มูลฝอยจากสำนักงาน หอพัก โรงอาหาร บริเวณสาธารณะ โดยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล และประชาชนผู้มารับบริการ ซึ่งไม่ปนเปื้อนสิ่งปนเปื้อน สารคัดหลั่งเชื้อโรค หรือสารเคมีต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตรวจวินิจฉัย การรักษา การให้ภูมิคุ้มกันโรค

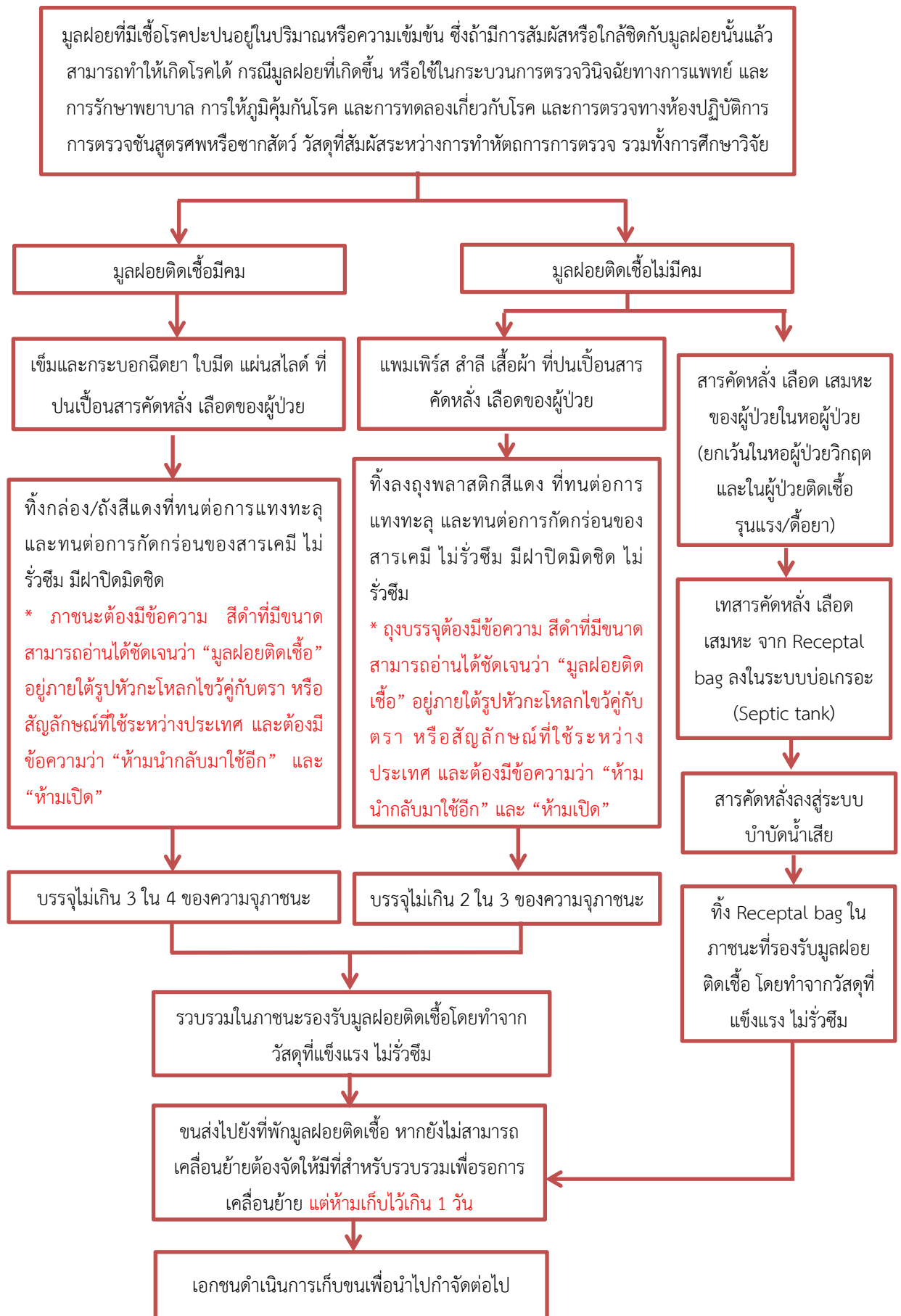

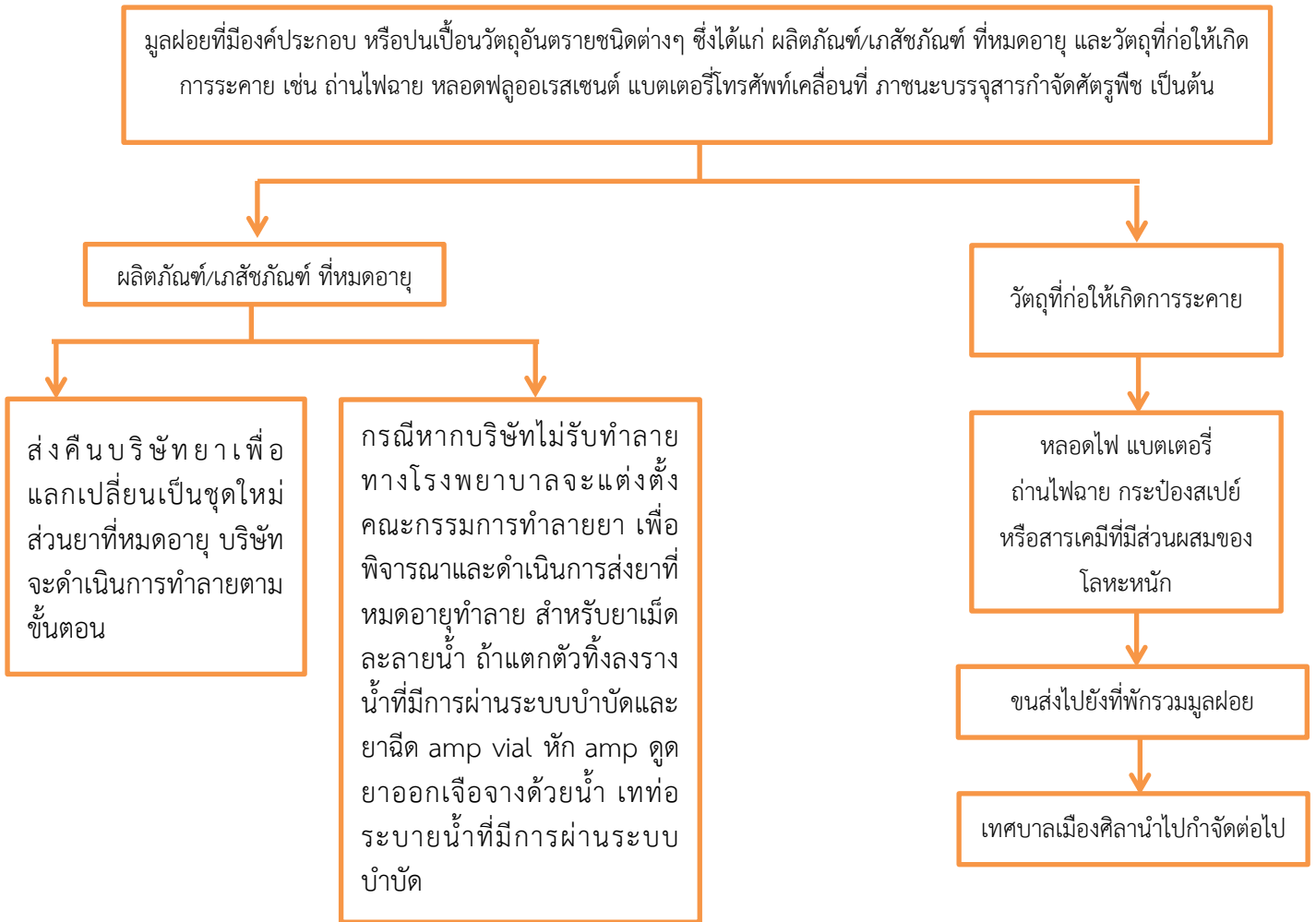
แนวทางการจัดการมูลฝอยรีไซเคิล หรือมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

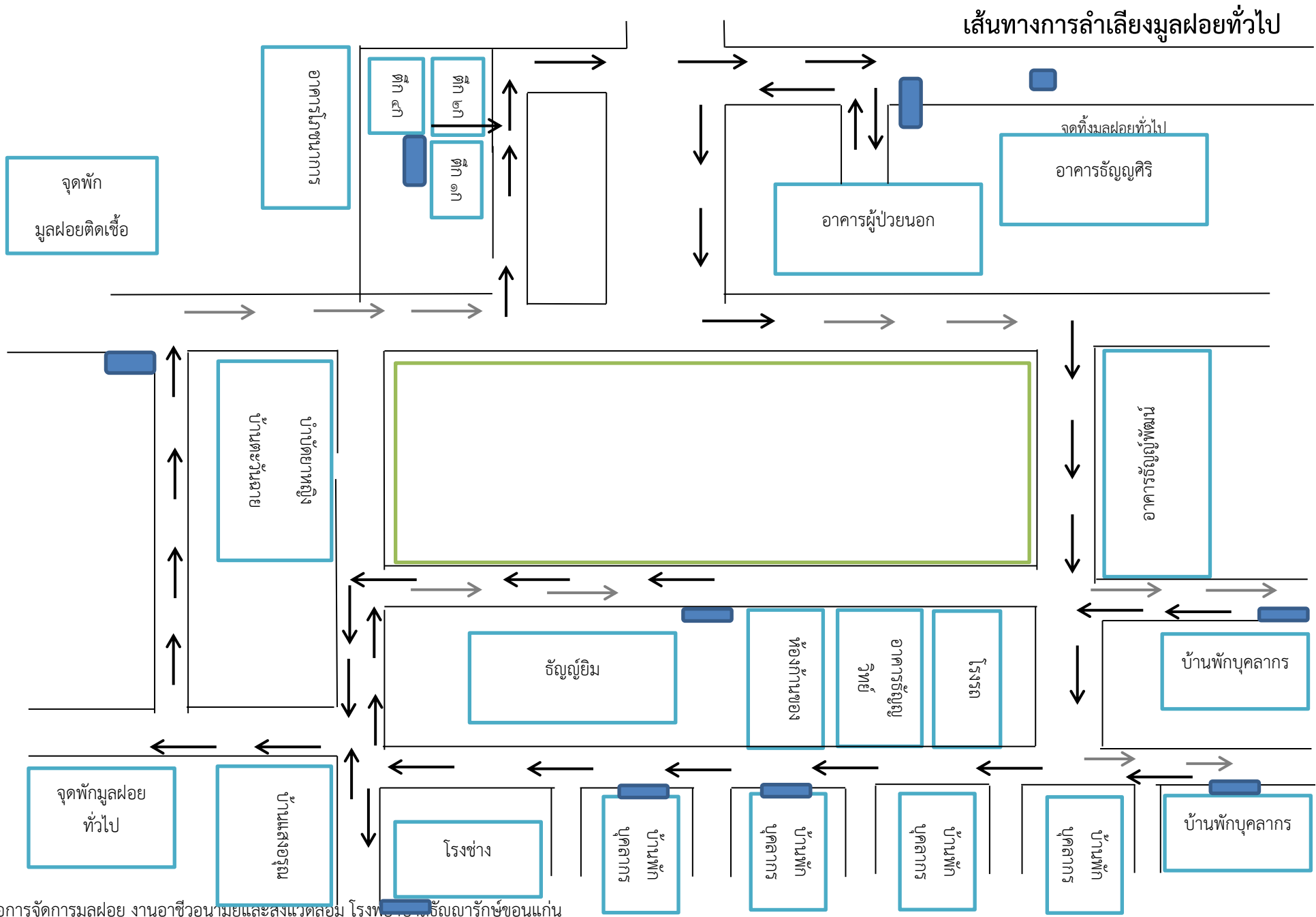

แนวทางการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

แนวทางการจัดการมูลฝอยอันตราย

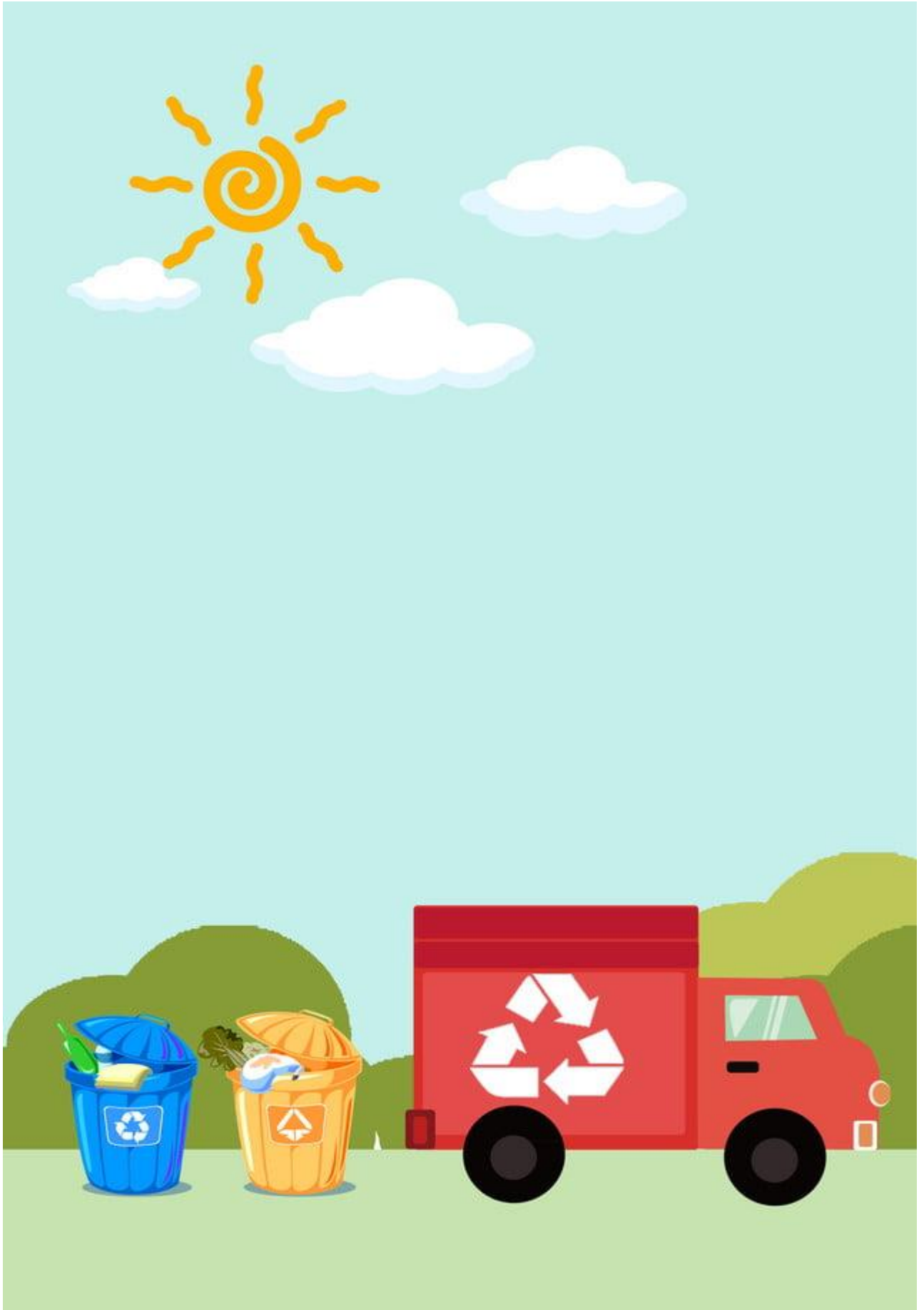
คู่มือการจัดการมูลฝอย งานอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

คู่มือการจัดการมูลฝอย งานอาชีพอนามัยและสิ่งแวดล้อม โรงพยาบาลธัญญารักษ์ขอนแก่น